

Szerkesztőség. Kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Rex Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgőzvényim: Közlöny. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. :-

XLVII. évfolyam, 216. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Péntek, 1932. szeptember 16

A minisztertanács elfogadta Maniu Gyula moratóriumos törvényjavaslatát

Másfélévi türelmi idő a hitelezőkkel való megállapodásra -- A törvényjavaslat szövege -- A bankok megkezdték a prima kereskedelmi váltók leszámítolását

A konverziót felfüggesztő és a mezőgazdasági moratóriumot elrendelő törvényjavaslat végső hivatalos szövege még mindig *nem jelent meg* és így csak lapjelentésekből lehet következtetni a javaslat egyes részleteire. A Dimineata jelentése szerint az Argetoianu-féle konverziós törvény alkalmazását csak *hat hónapra függesztik fel*. Ezt a jelentést mindeddig nem erősítették meg. A lap szerint ez a hat hónapi idő fog a hitelezőkkel való megállapodásra szolgálni és csak ha félév alatt nem sikerül megkötni az egyezséget, akkor hosszabbítható meg ez a „türelmi idő” újabb tizenkét hónappal, összesen tehát ez az idő *másfél évre terjedne*. A mezőgazdasági kényszerérvérehajtások, a Dimineata szerint, hat hónapra felfüggesztek az összes mezőgazdasági kategóriákra nézve. Ez idő alatt a tiz hektáron aluli földbirtokosok tulajdonosai adósságaik után 4, a 10 hektárnál nagyobb földbirtokok tulajdonosai 5 százalékos kamatot fizetnek. A tiz hektárnál kisebb földbirtokok tulajdonosainak a hat hónap alatt teljesített fizetései kétszeresen számítanak és megfelelő kamatredukcióval járnak. A hat hónapi várakozási idő lejártával, amennyiben az adós és hitelező között a meg egyezés nem jön létre, akkor a tiz hektáron aluli földbirtokok adósságaira nézve újabb 12 hónappal meghosszabbítják a kényszerérvérehajtások felfüggesztését, a tiz hektáron felüliekre nézve azonban csak abban az esetben, ha azok tulajdonosainak jövedelme legalább hatvan százalékban mezőgazdaságból származik, ezenkívül pedig adósságaik maximuma hektáronként 20 ezer lej, speciális ültetvényeknél pedig 40 ezer lej.

Azok a hitelező pénzintézetek, amelyeknek váltótárcájában legalább negyven százalék mezőgazdasági váltó van, a konvertálási törvény tizennyolc hónapos felfüggesztési tartama alatt felmentetnek attól, hogy *betéteseiknek a betéteket visszafizessék*. Ez a felmentés azonban csak a Banca Nationala által az illető intézet váltótárcájának megvizsgálása után történt százalékos arányban történik.

Maniu Gyula egyébként tegnap este Lugojanu és Ghelmegeanu társaságában elvégezte az utolsó

simításokat a moratórium-javaslaton, amellyel már délelőtt foglalkozott a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa. Ezzel kapcsolatban — mint azt különben az Aradi Közlöny már megírta — újabb bucuresti-i jelentés szerint az igazságügyminiszter körrendeletet juttatott el a bíróságokhoz, amelyben felhívja azokat, hogy a mezőgazdasági adósságok körüli perek tárgyalását egyelőre függeszték fel.

Ma délben minisztertanács volt. Részt-

A kamara elnöke leintette a magyarságot támadó képviselőt

Erélyes vizsgálatot követelnek a hajószállítások körüli panamák ügyében --

Felszólalás a kijárók ellen -- Decentralizációt követel Besszarábia

Pop C. István: A tulzó hazafiak nem tesznek jó szolgálatot

Bucurestiből jelentik: Gavrilescu Emil tábornok, a II. hadtestnél működő hadbíróság elnöke folytatja a vizsgálatot a haditengerészeti szállításokról történt állítólagos visszaélések ügyében, amelyekből kifolyólag mint ismeretes, sok millióval megkárosították az államot.

A hatalmas panamaugy több gyanúsítottja ellen bünvádi feljelentést tettek, így a Bucures-tiben élő *Urbano Urbani* ellen is, aki az olasz Pattison és Quarnara-cégek, valamint a tengerésztestek között közvetített. A hadbíróság a vizsgálat eredményéről hivatalos jelentést még nem adott ki, de amennyiben a gyanúsítottak bűnössége beigazolódná, úgy kérelmelhetlenül eljárhatnak velük szemben.

A Kamara mai ülésén különben dr. *Lupu* interpellált az Ardeal nevű hajó ügyében. A megvásárlása iránt érdeklődött. 26.000 fontot adtak érte, noha szerinte 3500 fontot se ér.

Vlad Aurel: Mikor történt ez?

Lupu dr.: Két hónapja.

Dan Zaharie parlamenti vizsgálatot követel az olasz torpedóhajók megvétele dolgában. A hajók szerinte nem felelnek meg. 34 csomós hajók helyett az olasz gyárak 32 csomósakat küldtek és 40 ezer lóerő helyett csak 32 ezer lóerősek. Kijelentette, *ha ezek a hajók alkalmaznak a használatra, úgy beugrik a tengerbe*. Követelte *Puholtel* admirális elhelyezését.

Lupu dr.: Nem elég az elhelyezés, fel kell függeszteni.

Petianu Policarp a besszarábiai centralizálási rendszer ellen szólalt fel és követelte a közigazgatás, pénzügy és tanügy terén a legteljesebb decentralizálást. *Popov Adonis* kifogásolta, hogy a sajtó elferdítve közli beszédeit. Hasonló értelemben szólalt fel *Cuza* tanár is. *Telescu* vasgárdista ezután a magyarságot támadta a tordai magyar-napért.

Dr. *Pop C. István:* Az önkéntes és tulzó honfiak nem tesznek jó szolgálatot.

Dr. *Fischer* József a földművelésügyi miniszterhez intézte szavait s megkérdezte, van-e tudomása arról, hogy a máramarosi erdőgazgatóság zsidónak nem ad munkát. A munkásokat pedig áruutalvánnyal fizeti, amely egyrészt káros, de törvényellenes is. *Ferenczy* Zsigmond az ipar és kereskedelemügyi miniszterhez intéz kérdést. Milyen intézkedést óhajt tenni az áruforgalom növelése érdekében a heverő munkáskezek foglalkoztatására? Milyen eszközt és módot kíván megteremteni, hogy a kereslet és a kínálat egymással találkozzék? Ha sürgős intézkedés nem történik, *a polgári gazdálkodást a legnagyobb veszedelem fenyegeti*. Másik kérdését a hadügyminiszteriumhoz intézi. Kimutatást kér a hadügyi tárcától, hogy 1928. óta a közszállításokban milyen arányban vett részt az erdélyi kisipar. A kijárók üzérkedéseinek véget kell vetni.

Anglia vállalja a közvetítő szerepét

Ülésre hívják össze a versaillesi békeszerződést aláíró államokat -- Anglia el akarja ismertetni Németország egyenjoguságát

Londonból jelentik: A német fegyverkezés egyenlőségről szóló jegyzék még mindig izgalomban tartja a nemzetközi politika köreit. Anglia, amely az első perctől kezdve ellenszenvvel fogadta a kihívó francia magatartást, most *közvetítő szerepet igyekszik játszani*. Beavatott angol politikai körök szerint az angol kormány szeptember 23-ra ülésre hívja össze a versaillesi békeszerződés aláíró államait és azon próbálja keresztülvinni közvetítő javaslatát. Az angol javaslat abból áll, hogy az államok ismerjék el Németország egyenjoguságát

a fegyverkezés terén. Ugyanakkor Németország mondjon le a fegyverkezésről és várja be, míg — a lehető leggyorsabb tempóban — keresztülviszik az általános leszerelést.

A „Daily Express” arról tud, hogy szeptember 21-én ül össze Londonban a nagyhatalmak elnöki bizottsága, amely egyetlen ülést tart. Ezen elvben kimondják Németország egyenjoguságát, de kötelezik arra, hogy mondjon le a támadó jellegű fegyverkezésről és várja be az általános leszerelést, amely már a közeljövőben kezdetét veszti.

Kilenc és fél millió lej értékű váltót hamisított Hulber Silvius a bank egyik ügyfele nevére

Fondorlatos módon károsította meg Hulber Don János gazdálkodót -- A folyószámla rejtélye -- Hulber tagadja a váltóhamisításokat

Ma újra a Victoria-bank sikkasztója, Hulber Silvius volt ellenőr ügyét tárgyalta az aradi törvényszék dr. Costa—Sulutiu-tanácsa. Érdekes részletek kerültek napvilágra a mai tárgyalás alkalmával és a tanuvallomások szerint csupán Hulber Silviuson mulott, mennyit akart sikkasztani a banktól. Kiderült, hogy Hulber Silvius oly mértékben élvezte a Victoria Takarékpénztár akkori vezetőinek bizalmát, hogy 11 és fél millió helyett nyugodtan kétszer annyit is sikkasztathatott volna.

A legérdekesebb alakja a nagyarányú bűnügynek Don János gazdálkodó. Ez az egyszerű ruhába öltözött parasztember valamikor 30 millió lejes vagyonnal bírt. Most mindenét elvesztette.

Autóvétel a bank pénzéből

A mai tárgyaláson Don János bejelentette, hogy megkárosított félként dr. Gherman Dante ügyvédet jelöli ki érdekeinek megvédésére. A bíróság tudomásul vette a bejelentést, majd folytatta a tanukihallgatásokat. Elsőnek Verbos Nándort hallgatta ki. Verbos egy autót adott el Hulber Silviusnak és a vétel árát részletekben kapta meg — a banktól. Hulber Silvius ugyanis a bank pénzéből fizette ki a megvásárolt kocsi. Az elnök több nyugtát mutat fel Verbosnak, amelyen az ő aláírása szerepel. Verbos kijelenti, hogy a nyugták hamisítványok. Az elnök kérdésére azt válaszolja, hogy nem tudja, milyen címen fizette a bank az autó vételárát.

Ezután Sarbu Oliviu, a Victoria-bank inspektora és könyvszakértője mondja el, hogy Hulber Verbos Nándor nevére is helyezett el pénzt. Az elnök kérdésére Hulber kijelenti, hogy nem emlékszik az ügyre.

A következő tanu Stein Mórné. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nincs kára Hulber manipulációjából, férjének folyószámlája volt a bankban, ahová az inkasszált pénzeket helyezték el. Itt közbeszól Sarbu könyvszakértő és elmondja, hogy Steinék folyószámláján már nem volt pénz, amikor Hulber 160 ezer lejes tételt helyezett el a folyószámlán. Valószínűleg azzal a céllal, hogy szükség esetén a pénzt felvehesse. Váratlanul az történt, hogy Steiné jelentkezett a bankban és felvette a folyószámlán elhelyezett 160 ezer lejt. Steiné kijelenti, hogy a folyószámlán állandóan volt pénz, hol több, hol kevesebb és nem tud az egész ügyről. Csak akkor vett fel pénzt, amikor fedezet volt rá. Sarbu közli, hogy ezt a manipulációt a könyvekből állapította meg. Hulber egy 500 ezer lejes váltót hamisított aznap Don János nevére és a pénzből 160 ezer lejt Steiné és 300 ezer lejt Maszni János építőmester folyószámláján helyezett el. Steiné kijelenti, hogy Hulber 115 ezer lejjel tartozott neki, de a pénzt kifizette. Megesketik vallomására és ekkor egy érdekes incidens történik.

Milliók házépítések

Costa dr. elnök elmondja az eskümintát, amely így kezdődik: „Esküszöm, hogy a tiszta igazságot vallottam...”, amit Steiné így módosított: „Esküszöm, hogy legjobb belátásom szerint vallottam...”

Elnök: Ne módosítsa kérem az eskü szövegét. Mondja csak utánam.

Stein Mórné esküt tesz vallomására.

Ezután Maszni János építőmestert hallgatják ki. Maszni kijelenti, hogy 1927-ben házat épített Hulber Silviusnak és egyik barátjának, Tokody Lajosnak. Először Tokody házának az építését kezdte meg. A Tokody házért 1 millió 121.150 lejt, Hulber házáért 1 millió 524.720 lejt kapott. Tokody csak 60 ezer lejt fizetett, majd bevonult és a további fizetéseket Hulber eszközölte. A bankban kellett a pénzt felvennie. ott

nyugtát irt alá és a pénzt kifizették. Sarbu szakértő megfelelő felvilágosítást ad és kiderül, hogy Maszni nem nyugtát, hanem folyószámla kivétet irt alá.

Tokody Lajos vallomásában kijelenti, hogy a házra 500 ezer lejt adott, míg a többit Hulber kölcsönözte. A pénzt visszafizette Hulbernek, de ezt sem nyugtával, sem tanukkal igazolni nem tudja. Dr. Pop Teodor, a Victoria Bank ügyésze arra kéri az elnököt, olvassa fel Hulbernek a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amely szerint a sikkasztó ellenőr másfél millió lejt adott Tokodynak és a pénzt nem kapta meg.

Motorca Romulus elmondja, hogy 74.000 lejes kölcsönt vett fel a Victoriától váltóra. A kölcsönt visszafizette és csak később tudta meg, amikor kipattant a nagy sikkasztás, hogy Hulber Silvius a pénzt elsikkasztotta és az ő nevére prolongációs váltót helyezett el. Barthl János azt vallotta, hogy Hulber körülbelül 60.000 lejjel tartozott neki és a bank kifizette követelését.

A legérdekesebb vallomás Sarbu Oliviu könyvszakértőé, aki pontról-pontra ismerteti Hulber Silvius manipulációit. Amikor a váltóhamisításokról beszél, Hulber közbeszól és kijelenti, hogy nem hamisított váltókat. A felek leírt váltóit számoltatta le még egyszer, úgy, hogy csak a bankot érte károsodás. Sarbu felmutat egy 4 és fél millió lejes kiállított fedezeti váltót, amelyet

Don János nevére állítottak ki. A váltón csak 100 lej értékű bélyeg szerepel és a szakértő kijelenti, hogy ilyen váltót a bank sohasem fogadott el, tehát ez egészen bizonyosan hamis. Hulber összesen 9 és fél millió névértékű váltót hamisított Don János nevére és ezeket a váltókat helyezte a pénztárba, hogy a mérlegkészítésnél ne legyen hiány. Itt vita keletkezik dr. Pop és dr. Lepa Valér védő között. A vita közepette Hulber nyugodt hangon közbeszól:

— Igen, az egész bank az enyém volt.

Don Illést hallgatják ki ezután, aki elmondja, hogy testvéreivel együtt 4 millió kölcsönt vett fel a Victoriától 32—36 százalékos kamattal mellett. Három és fél év alatt 9 és fél millió lejt fizetett ki és a bank még mindig követel tőle 7 milliót. A bank képviselői kijelentik, hogy ez nem felel meg a valóságnak.

Az ügyész új vádjá

Gutunoiu ügyész bejelenti, hogy az elhangzott tanuvallomások alapján a sikkasztás vádján kívül az okirathamisítás vádját is emeli Hulber Silvius ellen. Dante Gherman Don képviselőjében arra kéri a bíróságot, rendelje el a Victoria könyveinek felülvizsgálását, annak megállapítására, mennyi kölcsönt vett fel Don és mennyit fizetett vissza. Indítványozza, hogy a szakértői vizsgálat levezetésével Ispravnic János könyvszakértőt bizzák meg.

A bíróság tanácskozára vonult vissza, majd meghozta döntését, amelyben elrendeli, hogy a hamisított váltókat irásszakértő vizsgálja meg. Közlik Don Jánossal, hogy kedden reggel kell jelentkeznie a törvényszéken, az irásszakértőnél, hogy az aláírásokat összehasonlíthassák. Kötelezték Donékat, hogy előzőleg 2000 lejt tegyenek le szakértői díj címén. A bíróság elrendelte még az ügyész által bejelentett tanuk kihallgatását és a tárgyalást október 6-ra halasztotta. Dante Gherman dr. védelmét elutasította, mire az ügyvéd feljelentést tett a Táblához.

Nemzeti Takarékpénztárt létesít a kormány

Megszervezik a postai csekkek és átutalások rendszerét -- Az új inté-

zetnél a betét összege személyenként nem haladhatja meg a 300 ezer lejt --- A postahivatalok kötelesek beváltani a Nemzeti Takarékpénztár által kibocsátott csekkeket

Mironescu pénzügyminiszter a szenátus elé terjesztette azt a törvényjavaslatot, amely a Casa Generala de Economii újjászervezéséről szól. A javaslat indokolásában a pénzügyminiszter kifejti, hogy az új törvénnyel a takarékoság szellemének fokozását akarja szolgáltni, egyben pedig az állami támogatás: élvező takarékpénztárt a kereskedelmi szellemnek megfelelőbb alapra akarja helyezni és az állam fokozottabb ellenőrzését biztosítani akarja. Megszervezik az új törvénnyel a postai csekkek és átutalások (virament) rendszerét, ami által a fizetések likvidálását akarják elősegíteni, egyben pedig indirekt módon a bankjegyforgalmat szaporítják, ami a kereskedelmi kapcsolatok kibővítését idézheti elő. Hasonló célt szolgált az 1927. április elsején megszavazott, többször módosított, de vakójában életbe nem léptetett postai takarékpénztárról szóló törvény is. A mostani javaslattal hasonló intézményt létesítenek a Casa de Economii mellett, ugyanakkor pedig kapcsolatot létesítenek az új szervezet és a posta között.

A javaslat első paragrafusának értelmében egy, az egész országra kiterjedő és Casa Nationala de Economii (Nemzeti Takarékpénztár) nevet viselő intézményt alapítanak, amely a postai csekkekkel is foglalkozik, amelyet az állam garantál és, amely saját maga kezeli vagyonát. Az intézmény jogi személyiség jellegével bír. A Casa Nationala de Economii tulajdonképpen célja:

1. a takarékoság szellemének fejlesztése, amennyiben kamatozás végett betéteket fogad el és azokat kívánságra visszafizetést; 2. nyilvános átutalási (transfer) és átutalások (virament) közvetítésével; 3. külön szervezet létesít értékpapír kezelésére.

A letétbe helyezett összegeket, valamint azok kamatait az állam garantálja. A Casa Nationala de Economii az ország nagyobb városaiban fiókokat létesíthet, ugyanakkor azonban a posta köteles az egyes városokban és helységekben levő hivatalaiban takarékpénztár, csekkek és átutalási szolgálatot létesíteni a Casa Nationala de Economii részére, amelyet egy, az új intézménnyel kötendő egyezmény alapján hoz létre. Személyenként a betétek összege egy évben nem haladhatja meg a háromszázezer lejt, míg az összes betétek maximumát a Casa Nationala de Economii központi vezérigazgatósága fogja minden évben megállapítani. Jogi személyiségek, professzionális, kulturális, vagy jótékony alakulatok bármilyen nagy összeget elhelyezhetnek a Casa Nationala de Economii-nál. Mint említettük, a Casa Nationala de Economii folyószámla osztályt is létesít és egyezményt fog kötni a postával, amelynek értelmében a postahivatalok kötelesek lesznek elfogadni azokat az összegeket, amelyeket a Casa Nationala de Economii-nál levő folyószámla javára akarnak befizetni és kötelesek honorálni, beváltani azokat a csekkeket, amelyeket a Casa Nationala de Economii ezeknek a folyószámláknak a terhére kibocsátott. A folyószámlaletétek, valamint azok kamatai, abban az esetben, ha az utóbbiak nem haladják meg az évi tizenkétezer lejt, adómentesek.

KÁLNOKY VILMA ARADON lakócsaládja elmondja a Siófok-szállóbéli szerelmi dráma okát

A ragyogó szépségű asszonyt férje féltékenysége kergette a halálba — Két évvel ezelőtt látogatta meg bátyját, aki a megyei prefektúra tisztviselője — „Olyan szép volt, hogy apja tisztviselőtársai sorfalat állottak, csak hogy láthassák“

ÖNGYILKOSSÁGRA VALÓ RÁBIRÁS MIATT ELJÁRÁST INDITOTTAK A FÉRJ ELLEN

Az Erzsébet-körut 37. számú ház második emelete egyik szerény udvari lakásának ajtaján áll a névjegy:

Özv. KÁLNOKY SÁNDORNÉ

Kisírt szemekkel, zokogva fogadja az uriaszony a látogatót. A lakás egyik szobájának asztalán pedig egy ragyogóan szép, fiatal nő arcképe mosolyog a belépő felé. *Ki hinné, hogy ez a derűs arcú szépség most meredten fekszik Budapesten, a halottasház rideg kamrájában?*

Száraz rövidséggel számoltak be a budapesti jelentések arról, hogy egy aradi származású fiatalasszony öngyilkosságot követett el egy budapesti szállodában. A Siófok-szállodában történt titokzatos szerelmi dráma háttere még ma is kiderítetlen. És talán éppen Aradról sikerül világosságot deríteni a rejtélyes tragédiára.

Járvás László 24 éves budapesti hentes — mondja röviden a rendőri jelentés — szobát vett ki kedden reggel husz éves feleségével a budapesti Siófok-szállodában. Reggel kilenc óra tájban revolverdörrenés hallatszott a szobából. Berontottak, az ágyban véresen feküdt eszméletlenül a fiatalasszony, mellette pedig férje térdelt, aki a száját csókolgatta. Néhány perc múlva meghalt a fiatalasszony, a férje pedig elmondotta, hogy féltékenysége miatt történt a tragédia. Járvásné áldott állapotba került és a betegesen féltékeny férj azzal gyötörte feleségét, hogy a születendő gyermek nem az övé. Ilyen körülmények között határozták el, hogy mindketten öngyilkosságot követnek el. Először Járvás akart végezni magával, de felesége kivette kezéből a fegyvert és mellbe lötte magát. Arra, hogy a férj is végezzen magával, már nem került sor.

Ezt mondja el lakonikus rövidséggel a hivatalos jelentés és a szerelmi tragédiáról beszámoló cikkünk villámcsapásként hatott Aradon, ahol a szép Járvásné gyermekkorát töltötte és ahol rokonai élnek.

A sirástól akadozva meséli el a szép Kálnoky Vilma nagynénje, özv. Kálnoky Sándorné mindazt, amit a titokzatos szerelmi dráma halott hősnőjéről tud és ami talán hozzá fog járulni ahhoz, hogy fellebbentsék a rejtélyes tragédiáról a titokzatos sátylát.

A megdöbbentő halálhír

— Az Aradi Közlönyben olvastam el a szomorú hírt és azt hittem, nyomban elájulok. Az a viruló szépség, aki maga volt az élet, most halott. Ha ránézek fényképére, szinte el sem tudom hinni. Amint elolvastam a cikket, elszaladtam

az aradi megyei prefektúrára, Kálnoky Gyula megyei tisztviselőhöz, aki bátyja Vilmának.

Elképzeli, hogyan hatott rá ez a rettenetes hír.

Megkérem az uriaszonyt, mondjon el néhány részletet Kálnoky Vilma életéből.

— Édesapja, Kálnoky Mihály éveken keresztül az aradi vámszolgabíró volt és 1919-ben repatriáltak Budapestre, ahol szintén a vámnál kapott hivatalát. Vilma itt járt iskolába és olyan szép leány volt, hogy naponként, amikor az apjaért ment a hivatalba, valóságban sorfalat álltak a tisztviselők, hogy néhány percig láthassák. Kálnokyékkel állandó összeköttetésben maradtam akkor is, amikor Budapestre költöztek. Ez természetes is, hiszen Kálnoky Mihály, Vilma édesapja elhunyt férjem öccse

volt. Állandó levelezésben állottunk és két évvel ezelőtt Vilma anyjával együtt vendégem volt Aradon.

Atyja akkor már két év óta halott volt.

Özvegy Kálnoky Sándorné akadozni kezd és csak habozva meséli tovább azokat az eseményeket, amelyek valószínűleg előkészítői voltak a Siófok-szállodában eldőlt revolverlövésnek.

— Amikor Vilma itt volt, sokat beszélt vőlegényéről, egy Budapest környékén lakó hentesről. Nagyon szerette a fiatallembert és csak az keserítette el, hogy édesanyja nem akart beleegyezni a házasságba. Előtte történt egy esetben, hogy édesanyja mondta:

— Nem neked való férj az, maradj itt inkább Aradon és menj itt férjhez.

Rövid látogatás után visszautaztak, Vilma nem maradt itt. De nem is ment feleségül ideáljához. Pár hónappal ezelőtt hírt kaptam arról, hogy Vilma férjhez ment egy Járvás László nevű budapesti henteshez. Később azután egy újabb levelet kaptam, amelyben elmondotta, hogy férje kibíratatlanul féltékeny és folyton kirozsa. Megírta azt is, hogy első ideáljától félt és állandóan gyanúsítja, úgy hogy válást határozott el.

Két vagy három hétig éltek külön, de a férje nem bírta ki nélküle és addig könyörgött, amíg ismét kibékültek. A kibékülésről szóló hír volt az utolsó, amit tőle kaptam, azóta nem írt levelet. Mindenre gondoltam volna, csak arra nem, hogy ez az életerős, szép fiatal teremtés így fejezi be...

— És még csak ott sem lehetünk, amikor

Válás helyett, közösen a halálba...

Budapestről jelentik: Járvás László ma érdekes nyilatkozatot adott a Siófok-szállodában lezajlott tragédiáról. A hentes a következőket mondotta el:

— Állástalan voltam és a szomszédasszony ajánlott nekem egy partit, Kálnoky Vilma, aki csinos leány és 3000 pengő hozományva van. Az anyja a Várházban altiszt és jó módú. Megismerkedtünk és hat hét múlva megesküdöttünk. A helyzet megváltozott, mert anyósom csak arra tett ígéretet, hogy egy évig kosztot és lakást ad nekünk és azonkívül a takarékból tesz részünkre 500 pengőt.

— Idén április 2-án volt az esküvőnk és május 15-ike után anyósom azt mondta, hogy többé nem ad kosztot nekem és csak a leányát hajlandó eltartani. Én elmentem, de velem jött a feleségem is. Kivette a takarékból az 500 pengőt és a Práter-ucca 34-es számú házban élelmiszerüzletet nyitottunk. Az üzlet mögött volt egy szobánk, ott éltünk. Pár hét múlva tönkrementünk. A háziur felmondta a lakást és mielőtt kitétek volna bennünket az uccára, feleségem visszaköltözött az anyjához. El kell mondanom, hogy előzően összevesztünk és dulakodás is volt köztünk, amelynek során a feleségem az arcán megsérült. Anyja tanácsára feljelentést tett ellenem a kapitányságon. Éppen ez a feljelentés hozott minket össze később.

— Vasárnap délelőtt volt a tárgyalás a rendőrségen ebben az ügyben. Én idején megjelentem, de a feleségem nem jött el. Engem elküldtek azzal, hogy majd legközelebb megidéznek. Délben aztán eljött hozzám feleségem az én Dandár-uccai lakásomra és hozott egy másnapra szóló idézést, amit a rendőrségen kaptam, hogy adja át nekem. Ez a rendőri idézés hozott össze minket. Vasárnap a lakásomon velem

Kérjük Önt,

az itteni fiókunkban ma, egy csésze kiváló Meinl kávét megízlelni.

MEINL GYULA

Kávé- és teabehozatali r.-t
Arad, Bul. Reg. Maria 23.

utolsó utjára kísérik. Sem én, sem Kálnoky Gyula nem kaptunk semmitéle értesítést Budapestről, dacára annak, hogy nemcsak az édesanyja, hanem két nővére is ott él. Biztos, hogy az öngyilkosság után keletkezett zürzavarban és bánatukban felejtettek el bennünket értesíteni. Talán ma vagy holnap érkezik valami hír Pestről, de nem hiszem, hogy a temetésen már ott lehetünk. Nem tehetünk mást, csak itthon gyászoljuk és itthon mondunk el egy imát a korán elköltözöttért.

— Mi lehet mégis — véleményük szerint — a tragédia oka? — kérdezem.

— Férjének oktalan gyanúsítására kergette a halálba azt a ragyogó fiatalasszonyt, aki talán most sem felejtette el az első ideált és elkeseredett, amiért életét férjéhez kötötte. Csak így tudom elképzelni, de az is biztos, hogy a féltékenység nem volt indokolt, mert ha Vilma még mindig szerette is első ideálját, de urához hű maradt.

Az utolsó találkozás

— Mikor találkozott Kálnoky Gyula utolsó utjára hűgával?

— A múlt évben volt Budapesten, de akkor még nem volt férjénél és semmi baja sem volt. Egészségesen, jókedvűen vált el bátyjától és kilátásba helyezte, hogy nemsokára megint Aradra jön látogatóba.

Látogatók jönnek mind közeli ismerősök, akiket mélyen megrendített, lesújtott a szép Kálnoky Vilma tragédiája. Kézről-kézre jár a fénykép és meghatott arcokba tekint Kálnoky Vilma mosolygó szeme. A mosoly ma már megfagyott... a ragyogó tekintet örökre kialudt... a karcsu termet meredten fekszik egy hideg halottasházban... és pár nap múlva kis fakereszt jelzi majd az egyik budapesti temetőben:

„Járvás Lászlóné szül. Kálnoky Vilma. Élt 20 évet“.

A regény végetért... Marosi Rudolf.

maradt éjjeli féltizenegyig s aztán én kísértem haza őt édesanyja lakására.

Megállapodtunk abban, hogy másnap a rendőrségen találkozunk. Mind a ketten pontosan meg is jelentünk. A rendőrtiszt szembesített és azután elbocsátott mind a kettőnket. A feleségem nem vonta vissza a feljelentést. Azt mondta, hogy családja miatt nem teheti. Eljöttünk a rendőrségről, sétáltunk. Az asszony panaszkodott. Öngyilkosságot akar elkövetni és leugrik az emeletről, de fél, hogy nyomorék lesz. Áldott állapotban volt és az fájt neki, hogy mi elválnék és a születendő gyermeknek nem lesz apja. Ezért akart öngyilkos lenni. Addig rimázkodott nekem, míg aztán elhatároztuk, hogy közösen leszünk öngyilkosok. Ekkor bevallottam neki, hogy otthon van egy revolverem...

Ezt mondta el a hentesegéd az ő házassági tragédiájáról, a Dandár-uccában, egy rozoga földszintes ház udvari szobájában, petróleum lámpa mellett.

A főkapitányság öngyilkosságra való rábírás miatt megindította az eljárást Járvás László ellen, akit különben szabadlábra helyeztek.

CORSO-MOZGO mai műsora!

Leánykerés a hadgyakorlaton!

(Schön ist die Manöverzeit!) A szezon első, nagy zenés katonai vígjátéka! GRETLE THILMER, PAUL HEIDEMANN, IDA WÜST, stb.

Ma délután 3 órakor: HERCEGNŐK HADNAGYA! Zenés, énekes, orosz tárgyú hangosfilm! LAWRENCE TIBETT, GRACE MOORE.

JEGY LEI 8.

Séga negyedszázéves jubileuma

Huszonöt éve, hogy megépítették a ségai modern munkás-telepet — Amig egy aradi kis könyvkötőinas álma valóra vált... — Hogyan nőtt ki Séga az iszapos Holtmaros-parti földből?

Az első telepesek együtt ünnepelnek a későbbi utódokkal szombaton este

A ségai munkástelep polgársága kiemelkedő jelentőségű ünnepségre készül szombaton este. Ebben az évben mulik teljes negyedszázad éve, hogy néhány aradi szorgalmas és igyekvő munkásember, egy lelkes kezdeményezésre elhatározta, hogy modern munkástelepet épít fel azon a területen, amely Ó-Séga mellett terült el, egyoldalról a Holtmaros medre által, másik oldalról pedig a Cigány-teleptől határoltan. Egy gidres-gödrös, sáros pusztaság feküdt ezen a helyen, ahová tavaszoként a Holtmaros hordotta szorgalmasan az iszapot és merész récék és libák csináltak rajta társas-kirándulásokat... Pedig már az 1890-es években dolgozott Aradon egy fiatal könyvkötő-inas, aki arról kezdett álmodozni az enyvezett könyvlapok között: *mi lenne, ha az iszapos területen fehér téglafalu, piros cseréptetőzetű házak emelkednének és a szunyogok milliárdjaitól a békés polgári élet elhódítaná a parlagon heverő földet...* Itt érett meg benne az az elhatározás, hogy a kultúra szolgájaként szegődik egy egész élet terjedelmére; tanítónak megy, hogy mások lelkébe is átölthassa a jobb, a tisztultabb életviszonyok iránt érzett, nemes szomjúságát. Így került 1903-ban az egyik ó-ségai iskolába, mint képesített tanító, a fiatal Lantos Miksa, Lantos József aradi kereskedő fia, a ségai munkástelep eszméjének megvalósítója...

Új városrész keletkezik a mocsaras területek helyén

Az akkori fiatal és lelkes tanító minden szabadidejét eszméjének valóra váltására szentelte. Végigkölöcsölte az akkori hatóságokat és lélekbenmarkoló szavakkal hívta fel az arra illetékes egykori vezetők figyelmét a ségai munkások sanyaru sorsára, azokra az embertelen életkörülményekre, melyekben tengődni voltak kénytelenek. Szavainak, még inkább pedig lelkes argumentumainak végül is meglett az eredménye: Aradváros egykori vezetősége 1907. tavaszán, Variassy Lajos polgármester hozzájárulásával elhatározta, hogy felparcelláztatja kevés pénzért a mocsaras területet, a vadzizek levezetéséről gondoskodik és olcsó munkások számára építkezési lehetőségeket nyújt. 1907. őszére a nagy tervek valóra váltak, éppen úgy, ahogy egykoron a kis aradi könyvkötő-inas megálmodta: 150—160 csinos, tiszta, egészséges téglából épült, cseréptetőjű munkásházacska nőtt ki a földből és a kultúra átvette uralmát a meghódított területen. Variassy Lajos polgármester vezetésével valamennyi városi hatóság megjelent, különösen pedig azok, akik tevékenyen is részt vettek a ségai modern telep megalkotásában. Így Löcs Rezső, mint városi főjegyző, Virágh és Nachtnébel Ödön városi főmérnökök, Herling Gyula mérnök és még sokan. Az új telepesek pedig: Frenkel Ferenc, Schobesberger János, Lukács István, Csik István, Domokos István, Bunea, Schröffel Mihály, Schneider Ferenc, Sovány Gyula, Höhn Géza, Hirth József, Buxbaum János, Hentz Ferenc, Vítális Lajos, Sirianu Demeter, meg a többiek, akik azóta már örökre elhagyták az új Ségát, ünnepi díszben fogadták a hatóságok vezetőit, élükön az eszme győzelmes harcásával, Lantos Miksa tanító uralta...

Mindennek ma már pontosan 25 esztendeje. Azóta a tanító ur hája is megfehéredett, de azért mindenki ma is csak „tanító urnak” szólítja Ségában, amely városas fejlődött az elmúlt esztendő során. A tanulságokban és küzdelmekben gazdag negyedszázadév miatt Séga új életnek indult, lakói megsokasodtak. Az alapító első telepesek közül azonban még ma is sokan emlékeznek a kezdet kezdetére, melynek évfordulóját szombaton, szeptember hó 17-én este fogják megünnepelni. Az ünnepség rendező-bizottságának élén ma is azok a férfiak állanak, akik az első házak felépülésének megismertetői voltak: Wirth József, Höhn Géza, a

ségai magyar párttagozat agilis jegyzője, Höhn Gézané, Gartner Lajos, Schampék József, Buxbaum János és Vítális Sándor. És ott lesz közöttük az őszhaju ségai „tanító ur”, Lantos Miksa is, a ségai magyarság lelkes vezére, aki együtt dolgozott az első alapozókkal és együtt ünnepel most velük a legelső jubileumon is. Séga jubileumát társasvacsora keretei között, intim családi hangulatban fogják megünnepelni a városrész alapítóival együtt az azóta megtelepedett későbbi generációk, akik apáról-fiura szálló mese szárnyán fogják megörizni továbbra is a ségai uttorok igaz történetét.

Tanszerek, táskák KERPEL-nél.

Világkörüli utra indult egy anya, hogy bebizonyítsa halálra ítélt fiainak ártatlanságát

Prágában, mint kommunistagyanust, őrizetbe vették.

Budapestről jelentik: Érdekes vendég érkezett tegnap Budapestre: Mrs. Ada Wright, az Egyesült-Államokban lévő Alabamából származó néger szakácsnő, akinek két fiát hat társával együtt halálra ítélték. A fiuk ellen az volt a vád, hogy két fehér nővel erőszakoskodtak és ezért halálra ítélték őket. Az Egyesült-Államok szabadelvi közvéleménye a halálos ítéletek elhangzása után bizottságot alakított, amelynek sikerült elérnie, hogy a néger vádlottak ügyét a legfelsőbb bíróság újból tárgyalja. A bizottságnak Teodor Dreiser az elnöke és ennek a bizottságnak a megbízásából járja be most a néger szakácsnő a világot és az egyes országok fővárosaiban beszédeket tart arról az igazságtalanságról, amely fiait és azok társait érte. Prágában az előadást nem engedélyezték és Mrs. Wright-t mint kommunista gyanúsít egy hétig fogva tartották. Egyelőre még bizonytalan, hogy a magyar hatóságok engedélyezik-e az előadást.

Halálos végű szerelmi dráma áldozata lett Máramarossziget legszebb leánya

Közös elhatározással a halálba — Lelőtte felesége csábítóját Iasiban egy reptülőfőhadnagy

Két halálos végű dráma játszódott le tegnap: az egyik Máramarosszigeten, a másik pedig Iasiban és mindkettőnek férfi főszereplője katonatiszt volt. Máramarosszigeten Gardea hadnagy és a szépségéről ismert Fuchs Lilly fiatal urilány követte el együtt öngyilkosságát. A város határában cgy mást átolelvé találta meg a szerencsétlen fiatal párt. Azonnal értesítették a szülőket és a hatóságokat. Máramarosszigeten úgy tudták, hogy a fiatalok megszöktek, mert a leány szülei nem akarták beleegyezésüket adni a házasságukhoz, s midőn a holttesteket beszállították a városba, óriási részvétellel fogadták az öngyilkosság híreit.

Gardea hadnagy kitartóan és hevesen udvarolt megismerkedésük óta Fuchs Lillynek, a ki közkedvelt tagja volt az uri társaságoknak. A szépségéről híres fiatal leány még nem töltötte be 17-ik évét és első szerelmének fellángoló rajongásával szerette a csinos, rokonszenves fiatal hadnagyot. A leány szülei azonban hallani sem akartak arról, hogy a házasság létrejöhön és hosszas küzdelem után a szerelmek elhatározták, hogy a halálban egyesülnek. A fiatal hadnagy úgy készült az öngyilkosságra, mint egy szép kirándulásra: egy üveg bort

FILM KÖZLÖNY

A pléhkancellár

Mark Twain humoros regényének premierje a Central-moziban.

Az irodalom terén Mark Twain a hírneves angol humorista iskolát csinált groteszk, az élet furcsaságait görbe lencsén keresztül látó regényeivel, amelyek az ifjuság kedvenc olvasmányait képezték és képezik még ma is. A „Huckleberry Finn”, vagy a „Tamas urfi csinyjei” valósággal eseményt jelentenek a serdülő gyermek életében: halásuk üdítő és fel-szabadító a világnézet kialakulásának első perspektívájára. A „Pléhkancellár”, eredeti címén „Connecticut Yankee” kevésbé ismert nálunk, de egyike a humor fejedelmének tollából származó legragyogóbb, legderűsebb és legkalandosabb regényeknek, amely filmváltozatban olyan kiválóan érvényesül, hogy minden bizonnyal egy egész sorozat Mark Twain-regény feldolgozását vonja maga után.

Egy viharos, félelmetes éjszakán hívják ki a regény hőst a „kisértetek kastélyába”, hogy — rádiókészüléket javítson. Hősünk a kastély gazdájának fantáziálásait kénytelen végighallgatni, aki előadja, hogy saját találmányu rádiókészülékén évezredekkel ezelőtt elhangzott beszédek szövegeit tartalmaz, melyeket a végtelenség felé való utjukban valahol az éterben fog el. Hirtelen megszólal a rendbehozott készülék és ime — 1400 év hull az idő homályába: Arthur király udvarában szólnak a kürtök és lovagi tornák zaja hallatszik az apparátuson keresztül. Hősünk visszasodródik másfél évezreddel a múltba, ahol hihetetlen kalandokon, groteszk történéseken megy keresztül. Szatirikus, bizarr és végtelenül mulattató jelenetek sora vonul végig a cselekményen és a rendezői meglátások, frappáns beállítások minden elismerést megérdemelnek. A modern technika vívmányainak beleaplikálása a történelmi miliőbe olyan hatásos, hogy ötletesebbet elképzelni sem lehet. Amikor a tankok, autók serege és egy karcu repülőgép vonulnak be az ősi várkastély páncélos lovagokkal, fátyolos hölgyekkel zsufolt udvarára, jóízűen, őszintén kacagnunk kell a két kor groteszk találkozásán.

Will Rogers, a kitűnő amerikai jellemkomikus alakítja a film hőst olyan keresetlen, egyéni és eredeti humorral, ahogyan Mark Twain képzelhette el hőst. Maureen O'Sullivan, Myrna Loy, Frank Albertson és William Farnum nagyszerűen alkalmazkodnak a groteszk miliőhöz és a főszereplő játékmódorához.

és sült csirkét vitt magával és együtt mentek ki a szigetkamrai kukoricásba, ahol néhány óra múlva holtan találták őket. A fiatal tiszt agyonlőtte szerelmesét, majd önmagát. Tizenhat elszívott cigaretta, üres borosüveg és két levél volt a holttestek mellett. Gardea hadnagy bucsulevelében azt írta, hogy tekintsék Fuchs Lillyt feleségének, mert nélküle nem tudott élni és temessék egymás mellé őket. Fuchs Lilly is ugyanilyen romantikus hangon ír szüleinek. A fiatalok tragikus halála hatalmas részvétet keltett Máramarosszigeten.

Jasiban Jean Dumitrescu főhadnagy féltékenységű drámája keltett nagy feltűnést. A reptülőfőhadnagy már régebben féltékenykedett feleségére. Tegnap azt mondotta otthon, hogy elutazik és eltávozott lakásáról. Mint a szerelmi drámákban szokásos, visszatért lakásába s miután feleségét nem találta otthon, magából kikelve rohant egyik főhadnagy-bajtársa lakására, akire már régebben gyanakodott. Ott találta feleségét, mire revolvért rántott elő és rálőtte a csábítóra, aki súlyos sebesüléssel esett össze. A főhadnagyot súlyos sebével kórházba szállították, míg Jean Dumitrescut még a helyszínen letartóztatták.

A kolozsvári Pasteur-intézetbe küldték mindazokat, akik a veszett tehén tejéből ittak

A főorvosi hivatalnak sikerült megállapítani, hogy kik fogyasztottak a beteg állat tejéből — Arad város főorvosának nyilatkozata, hogy fertőző-e a veszett tehén teje — A fertőzés veszedelmének elkerülése céljából fel kell a tejet forralni

Általános feltűnést keltett az *Aradi Közlöny* legutóbbi számában megjelent cikkünk, amelyben beszámoltunk annak a tizenkét aradi családnak a sorsáról, akik — anélkül, hogy tudták volna — *nápon keresztül veszett tehén tejet ittak Mikalakan*, ezáltal a legsúlyosabb fertőzés veszélyének téve ki magukat. Ríportunk általános megdöbbenést keltett mindenfelé, mert ami megtörténhetett Mikalakan, ugyanilyen körülmények között bekövetkezhetik a városnak bármelyik más részében is, mert hiszen egyfelől a veszélyes terjedésének létfeltételei még mindig fennállnak, másfelől pedig a külvárosi állattulajdonosok ma is a legnagyobb lelkiismeretlenséggel kezelik állataikat, amelyeket be sem olttatnak az egyes betegségek ellen.

Hatvan ember ivott a fertőzött tejből

Az *Aradi Közlöny* munkatársának értesülései szerint a mai napon Aradváros egészségügyi hatóságainak sikerült megállapítani, hogy ténylegesen *hatvan ember ivott a veszetséggel fertőzött tehén tejetől*. Ezek közül tizenegy mikalakai lakos esetében, bizonyítást nyert, hogy — érthetetlen elővigyázatlansággal — az *Arató Istvánéktól* kapott tejet *forralatlanul élvezték*. Sikerült megállapítani Aratóék tej-előfizetőinek kihallgatása során, hogy a mikalakai Str. Magurei-uccában a 31., 33. és a 35. számú házban laktak azok, akik rendszeresen forralatlanul itták az Aratóéktól vásárolt tejet, *Igy Flesch Imre*, a felesége, felesége édesanyja, *Mikós Jánosné* a 31. szám alatt, *Text Ferdinánd*, a felesége, 5 és 11 éves József és Erzsébet nevű gyermekeik a 33. szám alatt, végül *Gerebenis Mihály*, a felesége, István és Mihály nevű gyermekeik a 35. szám alatt. Valamennyien kijelentették, hogy a tejet azért itták nyersen, mert úgy hallották, hogy ebben az állapotában sokkal táplálóbb, mint forralt állapotában. Dr. Cucu Vazul városi főorvos intézkedésére mindazokat, akik forralatlanul itták a veszett tehén tejet, még a mai nap folyamán a kolozsvári Pasteur-intézetbe küldték el, a szokásos kezelés végett, mert nincsen kizárva, hogy veszedelmes fertőzés fenyegeti őket. A mikalakai tehéncsorda pásztorát, aki — mint megírtuk — olajjal kezelte a gyanúsán viselkedő állatot, a főorvosi hivatal Aradon hagyta, mivel a tüzetesebb kihallgatása során megállapítást nyert, hogy a csordapásztor semmiféle fertőzés nem érhette, mivel seb nincsen a kezén, amellyel az állatot kezelte s így nem valószínű, hogy fertőző virust kapott volna. Az egészségügyi hatóságok döntését az egyszerű csordapásztor, aki valószínűleg rettegéssel gondolt arra, hogy őt kórházba viszik, ahol injekciókat fognak adni, megnyugvással vette tudomásul.

Összesen tehát tizenhárom aradi lakos itta nyersen a fertőzött tehén tejet; tizenegyen a ma kihallgatott mikalakai lakosok közül és kívülük *Spindler József* ujaradi lakos, valamint a leánya, akik orvosi rendeletre élvezték forralatlanul a tejet. Szükségesnek láttuk, hogy tisztázni kíséreljük meg a konkrét eset nyomán felvetődő kérdést: *valóban megfertőzhető-e ve-*

Elsülyedt norvég gőzös

Petroleumot szállított Romániából.

Bucurestiből jelentik: Az *Evva* nevű norvég hajó amely Constantából már több ízben szállított petroleumot Norvégiába, mint a híradások arról beszámolnak, elsülyedt. Bővebb adatok az esetről hiányoznak.

szetséggel valakit a veszett tehén teje? Bebizonyított orvosi megállapítás, hogy a fertőzött tehén tejében is kimutathatók a veszetség borzalmas hatású bacillusai, az ugynevezett vírusok? Az *Aradi Közlöny* munkatársa erre a kérdésre válaszáért dr. Cucu Vazulhoz, Aradváros hatósági főorvosához fordult, aki a következőkben adta meg számunkra válaszát:

— Ezt a kérdést — mondotta — az orvostudományunk mindezeideig kétségbevonhatatlan módon még nem sikerült tisztázni. Feltetésekkel állunk szemben, amelyeket számos esetben gyakorlati bizonyítékok támogatnak és támasztanak alá, de nem olyan mértékben, hogy ezekből általános jellegű és érvényű következtetéseket lehetne levonni. A tudomány bebizonyította, hogy a veszetség fertőzése elsősorban is a nyálkakiválasztó mirigyek működésében, valamint az agyvelőben mutatkozik, úgy az emberéknél, mint az állatoknál. Különösen a szájban levő nyálkakiválasztó mirigyek fertőzési ereje nagy és éppen ezért veszedelmes minden veszett állat által ejtett harapási, vagy karcolási seb.

— Ézzel szemben — mondotta Aradváros főorvosa — mivel a veszetség szimptomái elsősorban is a kiválasztó mirigyekkel állanak szoros összefüggésben, nagy a valószínűsége

Kibővítik az aradi szülészeti klinikát, amelynek élére két igazgató-főorvos kerül

Kettéválasztották a bábaképzőt és dr. Mateescu asszony mellett Vuia Salvator dr.-t is igazgatónak nevezték ki — Temesvárról 30 ágyat hoznak át Aradra — A rendelet már megjelent a hivatalos lapban is

A Fischer Eliz-palotában levő aradi bábaképző és szülészeti klinika igazgatóválságának ügyében rendkívül érdekes fordulat állott be, amely annál nagyobb jelentőséggel bír, mivel egyben azt is eredményezte, hogy — az eddig szinte tradícióvá vált szokástól eltérően: — nem vittek el egy intézményt Aradról, hanem ellenkezőleg: kibővítették azt a kórházat, amelyet még nem is olyan régen *a felosztás veszélye fenyegetett*.

Mint emlékeztetés, a szerencsétlen véget ért *Albu István* dr. autobuszkatasztrófiája után az egészségügyi minisztérium az aradi bábaképző és szülészeti klinika élére ideiglenesen dr. *Vuia Salvator* aradi származású orvost, a temesvári szülészeti klinika igazgatóját nevezte ki. Később végleges kinevezéssel dr. *Ionescu Mateescu* Eugenia asszony került az intézmény élére, míg *Vuia Salvator* dr.-t Temesvárra helyezték vissza. Két héttel ezelőtt — mint akkor arról az *Aradi Közlöny* beszámolt — miniszteri rendelet érkezett a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőséghez, amelynek értelmében a temesvári szülészeti és a nőgyógyászati klinikát egyesítették és ennek igazgatójává az eddigi nőgyógyászati klinika vezetőjét, dr. *Gabor Liviuszt* nevezték ki. Az így beosztás nélkül maradt *Vuia Salvator* dr.-t pedig az aradi bábaképző igazgatójává nevezték ki ismét. Ezzel az intézkedéssel olyan helyzet állott elő, hogy *az aradi bábaképzőnek tulajdonképpen két kinevezett igazgatója volt*. Annakidején beszélgetést folytattunk dr. *Ionescu*

Szülők!

ISKOLAI CIKKEK legolcsóbban
SANDOR FERENCNÉL,
a prefekturával szemben.

annak, hogy a tej-kiválasztó mirigyek működését is befolyásolja, esetleg meg is fertőzi. Feltehető, hogy a veszett tehén teje a mikalakai esetben valóban ártalmas volt, nemcsak azért, mert az állat fertőzött volt, hanem azért is, mert az illetők, akik hozták, nyersen, forralatlanul itták és így mindazokat a bacillussokat és baktériumokat, amelyek milliárdnyi számban hemzsegnék a tejben, eleven állapotban vették magukhoz.

Veszélyes a forralatlan tej!

— Ezért tartom fontosnak nemcsak a jelenlegi esetről kifolyólag, hanem általános szempontokból is, hogy ezuton is felhívjam Aradváros lakosságának figyelmét a forralatlan tej élvezetének veszélyes jellegére. A tejben nemcsak veszetségi vírusok lehetnek, hanem lehetnek más, egyéb, betegségeket okozó bacillusok is, mint amilyen például a száj- és körömfájás, a gümőkór, a tbc. és a többi. Kizártnak tartom ugyanis, hogy a tejtermelők, bármilyen gondossággal is kezeljék teheneiket, olyan tisztán tarthassák meg a tejet, hogy abba bele ne férközhessék a betegséget okozó bacillusok. Fejés közben, a sajtárban, kézzel vagy edényről vagy magának az állatnak a tőgyéről bacillusok feltétlenül kerülnek a tejsbe, amelyek csakis forralás útján tehetők ártalmatlannokká. Ebben az esetben mindenki nyugodt lehet felele, hogy úgy önmagát, mint családját megvédelmezi a láthatatlan fertőzés eshetőségétől.

Arató István másik tehénét a város állategészségügyi hatóságai megfigyelés alá helyezték, annak megállapítása céljából, hogy nem kapott-e ez az állat is veszetségi fertőzést?

Mateescu Eugenia asszonnyal, aki kijelentette, hogy mindaddig, amíg a rendelkezésről hivatalos uton nem értesül, az ügyben nem intézkedhetik.

A két héttel ezelőtti rendelkezést most egy újabb egészségügyminiszteri rendelet tisztázta, amely minden szempontból *kedvezően intézte el ezt az ügyet*. A szóbanlevő rendeletet a *Monitorul Oficial* ma Aradra érkezett szeptember 13-iki száma már közli és az az 55.457—932. számot viseli.

A rendelet értelmében *az aradi bábaképző két osztályra oszlik*: a szoroson vett bábaképző-intézetre és a szülészeti klinikára, vagyis az intézetnek két külön vezetés alatt álló szekciója lesz. A bábaképző-intézet továbbra is dr. *Ionescu Mateescu* Eugenia asszony vezetése alatt marad, míg a szülészeti klinika élére dr. *Vuia Salvator*, a temesvári szülészeti klinika volt vezetőorvosa kerül.

A temesvári szülészeti klinikán, amelyet — mint említettük — az ottani bábaképzővel egyesítettek, ezzel szemben lényeges redukciót hajtanak végre, illetve *a temesvári szülészeti klinika egy részét Aradra helyezik át*. A temesvári klinikán csak harminc ágyat hagynak meg, míg a fennmaradó *harminc ágyat Aradra hozzák*. Ezzel az intézkedéssel az aradi szülészeti klinika megnagyobbodik, lényegesen kibővíül és fokozott mértékben felelhet majd meg a szükségleteknek. Ez a tény annál nagyobb jelentőséggel bír, mert éppen nemrégiben szüntették meg Arad egyik hasonló intézményét, a *Zita* szülészeti klinikát, amelynek hiányát Arad társadalma természetesen megérezte.

H I R E K

Száz frank...

Egy újságíró írógépe szorgalmasan kattogott. Szavak, sorok, mondatok, fejezetek sorakoztak egymás mellé... egy szomorú látogatás élményeit örökítette meg a papíron, a nyomortanyák lakóinak rettenetes helyzetét festette le színesen, meghatóan. Zugtak a szedőgépek, dühöngött a rotációs és másnap sokezer olvasó elé vitték a nyomtatott újságok Stodolni Dezső, az Aradi Közlöny bécsi munkatársának beszámolóját arról, hogyan élnek a földalatti világvárosban az élet hajótöröttjei, akik éhezve, rongyosan kóborolnak a városzélei dűlődező házak között. Az egyik újság pedig eljutott messzire, száz kilométer távolságba, Franciaországba, az Alpes Maritimes alján fekvő Grasse városkába, ahol egy magyar orvos él. És dr. B. K. elolvasta a cikket, elszorult a szíve a rettenetes nyomor olvasására. Leült és levelet írt az Aradi Közlöny szerkesztőségének.

„Olvastam Stodolni Dezső munkatársuk „Tragédiák a földalatti nyomortanyákon” című cikkét. Csatlólan küldök száz frankot, kérve, hogy azt a nyomortanya egyik érdemes lakójának átadni szíveskedjék. Egyetlen kívánságom, hogy névtelen maradjak és nevemet sehol ne említsék”.

Ma megérkezett a levél és a borítékából tarka százfrankos bankjegy hullott ki. A budapest-környéki nyomortanya egyik lakójánál, egyik éhező családjánál nagy öröm lesz nemsokára...

Furcsa utja van néha a Sorsnak. A nyomor borzalmas képe megfogja lelkét az emberi tragédiák feljegyzőjének, az újságírónak, aki előtt naponként vonulnak el az élet különös tragikumai és elindul a részvét, az emberi sajnálkozás hulláma, hogy Aradon át a francia Alpesek egyik városában átrezdüljön egy lelkén. És megindul hosszú útjára a biztató sugár kilométereket, országhatárokat repül át és kiköt egy ragyogó város sötét, földalatti nyomortanyáján, hogy örömet hozzon magával és megtanítsa hinni az esetteknek. Hinni az emberi együttérzésben, bízni abban, hogy egyszer csak eljön a segítség és ragyogó napsugár újí el a földalatti nyomortanyák sötétjét... (—rosi)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Továbbra is változatlan idő várható.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. A PLÉHKAN-CELLÁR. MARK TWAIN egy világhírű humoros regénye nyomán készült németnyelvű szatirikus-parodisztikus vigjáték. Főszerepekben: WILL ROGERS, Amerika kedvenc komikusja és MYRNA LOY.

SELECT MOZGÓ: Premier. AZ ELBUKOTT MADONNA. Erkölcsháza. Főszerepekben: DOLORES COSTELLO.

Előadások: 5. fél 8 és fél 10 órakor.

SELECT MOZGÓ-ban délután 3. kor 3 lejes helyárakkal: IL EST CHARMANT. (Egy kedves csirkefogó).

— **Szeptember 25-én berekesztik a parlamentet.** Bucurestiből jelentik: Az „Epoca” értesülése szerint a parlamentet szeptember 25-én berekesztik.

Kérdezze meg az orvosát, hogy mi a véleménye:

— **Elutaztak a népszövetségi szakértők.** Bucurestiből jelentik: A népszövetségi szakértők ma visszautaztak Genf-be, ahol jelentést tesznek végzett munkájukról.

— **Svájcba helyezték Csehszlovákia romániai meghatalmazott miniszterét.** A csehszlovák köztársaság bucuresti-i meghatalmazott miniszterét Cunzl Jizerskyt Bernbe helyezték. Jizersky hat és fél évig képviselte Csehországot Romániában. Utódja Seba, aki néhány nap múlva veszi át hivatalát.

— **Vasúti kedvezmény a szobeni tartalékos tiszti kongresszus résztvevőinek.** Bucurestiből jelentik: A CFR autonóm igazgatósága 50 százalékos kedvezményt határozott el mindazok számára, akik az október 1-én Szebenben tartandó országos tartalékos tiszti kongresszusra utaznak.

— **Jegy nélkül utazókat nem lehet minden állomáson leszállítani.** Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint azokat, akiket jegy nélkül találnak a vonaton, csak olyan helyen lehet leszállítani, ahol rendőrhatalóságok vannak, vagy pedig olyan vasúti tisztviselő, aki ez ügyben jegyzőkönyvet tud felvenni.

— **Román rendőrtisztek Budapesten.** Bucurestiből jelentik: A napokban megérkezik a bucuresti rendőrség 12 tiszte. A román rendőrtisztek tanulmányozni akarják a budapesti rendőri intézményeket és e célból 10 napig tartózkodnak Budapesten. A rendőrség szívélyes fogadtatást készít elő a román kollégáknak.

Modern ujszabású fűzők legolcsóbban készülnek Pilsz Irma fűzőspektálistánál. Arad, Str. Eminescu 14

— **Gyermekparalízis miatt bezárták az összes szegedi iskolákat.** Szegedről jelentik: Az egyre jobban terjedő gyermekparalízis miatt ma bezárták Szegeden az összes iskolákat. Eddig hét áldozata van a járványnak.

— **A Vannay-léle puccskísérlet utolsó vádlottja a bíróság előtt.** Bucurestiből jelentik: Ma kezdte meg a törvényszék Tóth Ferenc, a puccsista vívómester ügyének tárgyalását. Mint ismeretes, a vívómester Vannay puccskísérletében vett részt és ügyét kiváltságot kért Vannayéétól. A katonai törvényszék tárgyalja az ügyet és mindvégig zárt tárgyalást rendeltek el.

Fiatal házások

Férj: Komoly az, illus, hogy ma nincs ebéd?

Feleség: Ne haragudj, pechem volt. Minden jól ment. Egyszer csak néhány perccel ezelőtt a sült tüzet fogott, ráesett a burgonyára s hogy elottsam, ráöntöttem a levest...

Színházi pénztáros: Már csak állóhelyeim vannak.

Látogató: Akkor adjon két egymás mellett fekvőt.

— **Az osztálysorsjáték mai húzása.** Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásának eredményei a következők: 700 ezer lejt nyert: 52.244, 200 ezer lejt nyert: 29.453, 60 ezer lejt nyert: 67.021, 25 ezer lejt nyert: 69.598, 20 ezer lejt nyert: 9.793, 16.851, 61.883, 3.256, 32.735, 15 ezer lejt nyert 11.206, 26.160, 6.652 és 69.995.

— **Parkünnepélyt rendez az aradi gyalogezred.** Az aradi 93. gyalogezred 1932. szeptember 18-án, vasárnap nagyszabású népiünnepélyt rendez az Eminescu-parkban és a Marosparton. A rendkívül agilis rendezőbizottság, amely szorgalmasan készíti elő az ünnepélyt, olyan meglepetésekkel fog szolgálni a látogatóközönségnek, ami még a legkényesebb igényeket is kielégíti. Az attrakciók és egyéb látványosságok valóságos tömkelegén kívül rendkívül gazdag büffé áll a közönség rendelkezésére, amelyet Mohor, az átómási vendéglő tulajdonosa állít fel. A parkünnepély belépti díja egészen minimális lesz, úgy, hogy azon mindenki részt vehet. A tiszta jövedelem a 93. gyalogezred zenekarának felszerelésére lesz fordítva.

az ártalmatlan (bécsi)
WALDHEIM
soványító pastillákról?

— **Elhalasztották a Romániai Zenészek Szindikátusának kongresszusát.** A Sindicatul Artistilor Instrumentisti din Romania (Romániai Zenészek Szindikátusa) közli, hogy a szeptember 18-ra tervezett kongresszus és monstrehangverseny szeptember 22, illetve 23-án lesz megtartva. Az elhalasztás azért vált szükségessé, mivel Öfelsége a király is részt óhajt venni a hangversenyen és a kongresszuson, 18-án azonban másodlagos halaszthatatlan elfoglaltsága van. A monstrehangversenyen George Georgescu, a neves dirigens vezetés alatt egy 500 tagú zenekar játszik. A szindikátus kéri a kongresszusra jelentkezőket, hogy az instrukciók átvétele végett szeptember 18-án, vasárnap délután 12 és 1 óra között jelentkezzenek a helyi fióknál.

Aradra is jön filléres gyors

Szeptember 22-én fut be az aradi pályaudvarra az első vonat.

Az első filléres gyors, amelyet Nagyváradon s Kolozsváron üdvözöltek lelkes örömkialítások és az őszinte vendégszeretet spontán megnyilvánulásai, az egész országban nagy visszhangot keltve, felcsempesített emléket jelentett mindazoknak a kis állomásoknak is, amelyek mellett elrobogott kenderlobogtatások között és a testvéri viszontlátás hangulatát hagyva maga-után... Az első filléres gyors megérkezését örömmünneppé avatta a hatóságok figyelme és az őszinte lelkesedés tüze és ez a szeretetteljes fogadtatás, amelyben a cserevonat magyar vendégeit részesítették, most arra indította az illetékes tényezőket, hogy mielőbb utnak indítsák a második cserevonatot is.

A második cserevonat célja Arad és Temesvár, ebből a két városból ugyanis levelek tömegével árasztották el a rendezőseget, hogy a második cserevonat nehogy elkerülje az arad-temesvári vonalat. Szeptember 22-én reggel hat órakor indul az első vonat a budapesti nyugati pályaudvarról.

A közeljövőben tehát megható jelenetek színhelye lesz az aradi pályaudvar, melyre berobog a filléres gyors, rég nem látott jóbarátokat, rokonokat, talán testvéreket és szülőket is szállítva szeretteik karjai közé.

— **A ségai munkástelep ünnepe.** Szép és bensőséges ünnep színhelye lesz a ségai munkástelep. Folyó hó 17-én este 8 órakor a piata Voda Caragie 8. szám alatt ünnepli a lakosság társasvacsorával a ségai telep fennállásának 25-ik évfordulóját. A rendezőség az ünneplésen kívül nagy figyelemmel gondoskodott arról is, hogy a vacsora után ének- és zenekar szórazkoztassa a közönséget.

— **Feltámadt „halottaiból” egy hetven éves asszony.** Molról jelentik: Nem mindennapi esemény tartja izgalomban Mol község lakosságát. Özv. Gölöncsér Antalné hetven éves asszony hirtelen elhunyt, azonban mielőtt eltemették volna, feltámadt halottaiból. A faluban nagy szenzációt keltett esemény a következőképp folyt le: Özv. Gölöncsérné az utóbbi napokig teljesen egészséges volt és nagyon jól bírta életkorát. Váratlanul következett be az a rosszullet, amely néhány óra alatt halotti merevséget kölcsönzött az öregasszony testének. Roknai azt hitték, megszűnt élni és felravatolták, majd gyertyákat gyújtottak és imádkozni kezdtek a koporsó mellett. Este nyolc óra tájban a virrasztó rokonság rémülettel látta, hogy hirtelen mozogni kezd a „holttest” és özv. Gölöncsérné felült a koporsóban, majd nyöszörgő hangon vizet kért. A gyászolók legnagyobb része rémülten menekült a szobából, csupán a bátrak maradtak ott, akik ápolás alá vették az öregasszonyt és orvost hívtak, aki megállapította, hogy Gölöncsérné csupán tetszhalott volt. A „feltámadt” asszony még gyengélkedik, de életben marad.

— **Kirándulás a Hegyaljára.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula” osztálya találkozó-kirándulást rendez f. hó 17-én és 18-án. Az első csoport indul 17-én este a CFR-pályaudvarról, találkozás 9 óra előtt. A második csoport 18-án reggel indul a hegyaljai villamoson, találkozás reggel fél 5 órakor a Radnai-uti állomáson. Menetirány: Radna, Solymos, Jernova. E helyen lévő vadászsházánál találkozik a két csoport 18-án délelőtt. Innen együttes indulás a Livorszkon keresztül Világosra. Menethossz: 35 kilométer. Vendégeket szívesen látnak.

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban,
Dobozonként 115.- Lej.
Az eredmény meglepő!

— **Nagyszabású zsidó ifjúsági táncestély színhelye lesz 17-én, szombaton este 10 órakor a Kioszk összes helyisége.** A nagyszámú rendezőség a legnagyobb körültekintéssel készíti elő a táncestélyt, amely kétségtelül a szezon egyik legfényesebb mulatsága lesz. Teljesen új rendszerű, úgynevezett amerikai szépség és táncverseny fogják az estélyt emelni és egy a szépségminta a táncverseny győztesei értékes díjakat kapnak. A táncestélyen nyolctagú jazz-zenekar működik közre.

— **Fogait hófehérré varázsolja és dezinficiálja a Mira fogcsem.** Egy tubus 15 lej, Földes gyógyszertár Arad.

Károly király Temesvárra érkezett

Mária királyné átutazott Aradon.

Temesvárról jelentik: Ófelsége II. Károly király ma reggel pontosan hat órákor megérkezett a temesvár-józsefvárosi pályaudvarra, ahonnan rövid ottartózkodás után folytatta útját különvonatján Macedonia és Fény községek közötti vadászterületére. A király ugyanis pár napot tölt a vadászterületen és a most rendezendő bánsági vadászkirándulásra Ófelségét igen nagy társaság kísérte el.

Ma hajnali négy órákor befutott az aradi állomásra az a külön vonat, amelyen Mária anyakirályné, valamint Ileana királyi hercegnő és férje Habsburg Antal főherceg Romániába érkeztek. A vonatot rövid megállás után folytatta útját Bucuresti felé.

Ostenburg volt ezredes kölcsöne Esterházy grófnő birtokára

Csalásért jelentették fel a grófnő vagyonekezelőjét.

Budapestről jelentik: A törvényszék ma megkezdte Ostenburg Gyula volt ezredes családi ügyének tárgyalását. Ostenburg, gróf Esterházy Jánosné vagyonekezelője volt és ebben a minőségben 40 ezer pengő kölcsönt vett fel Lutz Bélánétól. A kölcsön biztosítékul a grófnő ingatlanait és ékszereit ajánlotta fel. Később kiderült, hogy Esterházy grófnőnek csak Mádon van birtoka és ez is túl van terhelve kölcsönökkel, míg ékszereit már régen elzalogosította. Lutzné erre csalásért jelentette fel Ostenburgot, aki a mai tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert nem fedezteiképpen ajánlotta fel a grófnő birtokát. A tárgyalás folyik.

— Szülőfalujába szállítják dr. Járosy Dezső holttestét. Egerből jelentik: Az egri irgalmasok kórházában ma meghalt dr. Járosy Dezső pápai kamarás. Járosy Dezső egyházi zeneszerzőmunkáival tette nevét ismertté és különböző zenei tanulmányai maradandó értékűek. Az elhunyt pápai kamarás a temesvári székesegyház karnagya, szeminaryumi igazgató és az Arany János Társaság elnöke volt. Holttestét hazaszállítják szülőfalujába, Csátádra és ott helyezik örök nyugalomra. A temetés időpontja még nincs megállapítva, de minden valószínűség szerint szombaton délelőtt fog végbemenni.

— Gyászistentisztelet néhai Robu János dr. emlékére. Vasárnap délelőtt 11 órákor a görög keleti katedrálisban gyászistentiszteletet tartanak néhai Robu János dr. Aradváros volt főpolgármesterének halála évfordulójára. A gyászistentisztelet után a felsőtemetőben leleplezik Robu János dr. síremlékét.

— Fegyveres banditák elrabolták a berlini villamos egy napi bevételét. Amerikai izü rablóbanda történt ma reggel a charlottenburg-i városháza előtt. A villamos autóbussz napi bevételét reggelenként szállítják be a charlottenburgi városházán levő pénztárba. Ma reggel 9 óra tájban négy tisztviselő szállt ki a városháza előtt az autobusból, ahonnan leemeltek három vaskazettát és a városháza kapuja felé haladtak. Ekkor hirtelen egy elegans autó állott meg a városháza előtt. A kocsiából négy fiatalember ugrott ki revolverrel kezükben és mindegyik egy lövést adott le az ugylátszik előre kiszemelt tisztviselőre. Mind a négy lövés talált és a tisztviselők eszméletlenül estek az ucca kövezetére. Mindez pillanatok alatt történt és mire a járőrök feleszméltek, az autó a banditákkal és a kazettákkal együtt már messze járt.

A megsebesült tisztviselőket kórházba szállították, ahol az egyik a déli órákban meghalt. A másik három aránylag könnyű sérülést szenvedett. Nagy apparátussal indult meg a rendőri nyomozás, amelynek azonban egyelőre csak egyetlen pozitív eredménye van. Megtalálták ugyanis Berlin egyik külvárosában azt az autót, amelyen a banditák elszöktek. Kiderült, hogy az autót lopták és miután már nem volt szükségük rá, egyszerűen ott hagyták az uccán. A nyomozás erélyesen folyik a tettesek kézrekerítésére.

Nyolcvan méteres mélységbe zuhant az idegenlégionistákat szállító vonat

Eddig ötvenöt halottja és kétszázhuszonhárom sebesültje van a katasztrófának — A mentési munkálatok nehezen haladnak előre

Párisból jelentik: Borzalmas vasuti katasztrófa történt az algiri vasuti vonalon Turenne állomás közelében. Egy katonai szerelvény, amelyen az idegen légió négy tisztje, 27 altisztje és 481 katonája Marokkóba utazott. Turenne közelében lezuhant 80 méteres mélységbe. A katasztrófa az esőzés következtében keletkezett, miután a víz alámosta a töltéseket. A közeli állomásról nyomban mentőcsapat indult a helyszínre, amely egész éjszakán át folytatta a munkát.

A hadügyminiszteriumhoz beérkezett hivatalos jelentések szerint eddig 55 halottja és 223 sebesültje van a katasztrófának. A roncsok alatt még 30 áldozat fekszik, közöttük többen élnek. Csupán 8 halott személyazonosságát sikerült eddig megállapítani. A mentési munkálatok rendkívül nehezen folynak, mert a legnagyobb akadályok árán lehet csak a szakadékot megközelíteni. A borzalmas szerencsétlenségről szóló hír általános részvétet keltett egész Franciaországban.

A feljelentők egy része visszavonta Haller István ellen tett panaszát

Váratlan fordulat a mai tárgyaláson — A feljelentők ellen megindult az eljárás hamis vád miatt

Budapestről jelentik: Feltűnést keltő fordulat történt Haller István volt miniszter bünpörének mai tárgyalásán. A tárgyalás megnyitásakor a sértettek egy része bejelentette a bíróságnak, hogy visszavonják panaszukat. Az

egyik feljelentő, Molnár László gyógyszerész ellen bünvádi eljárás is indult, hamis vád címen. Kiderült ugyanis a tárgyalás folyamán, hogy Molnár már megkapta pénzét, amikor a feljelentést megtette. A gyógyszerész azzal védekezett, hogy tévedett.

— Középiszkolások tenniszversenye. Pénteken délután az AKE-pályákon kezdődik meg Joachim tanár rendezésében az aradi középiszkolás tanulóifjúság közötti tenniszverseny, amelyen 30 diák vesz részt. A versenyt három számban játsszák és pedig: férfi egyes a felsőbb osztályosok részére, férfi egyes az alsóbb osztálybelieknek és férfi páros.

— Gandhit szabaddá helyezik. Londonból jelentik: Az indiai minisztérium hivatalos jelentést adott ki, amely szerint Gandhit nyomban szabaddá helyezik, amint megkezdí éhségstrájkját. A hindu népvészert egy házba internálják, amelyet nem hagyhat el.

— Az ablakon keresztül hatoltak be a lakásba a tolvajok. Vakmerő betörés ügyében tett ma feljelentést az aradi központi rendőrségen Weigl Lajos, a Lovasberényi-féle vendéglő főpincére. Az éjszaka folyamán ugyanis ismeretlen tettes hatolt be a főpincér Str. Desseanu (Révai-ucca) 15-ik szám alatti lakásába, ahonnan egy aranyórát, ezenkívül pedig Weigl Manó zsebéből 140 lej készpénzt lopott el. A betörő minden valószínűség szerint az ablakon hatolt be a lakásba. Az ügyben Adamovici komisár vezette be a nyomozást. — Érdekes megemlíteni, hogy ugyanabban a házban a mai napon fondorlatos lopás történt. Sohumann Józseféhez egy ismeretlen nő állított be, kézimunkavállalás ürügyével. Az ismeretlen nő kihasználva a kínálkozó alkalmat, míg Schumanné a szomszéd szobába ment, az ágyon lévő pénztárcából 1000 lejt ellopott. A rendőrség ebben az ügyben is bevezette a vizsgálatot.

— Fényes nappal álarcos banditák kiraboltak egy bankot Altonában. Vakmerő rablóbanda történt a Kereskedelmi Magánbank Rt. bankházában. Ma délután három álarcos bandita behatolt a bankba és az alkalmazottakat revolverrel kényszerítették arra, hogy az egyik sarokba vonuljanak és ne kiáltsanak segítségért. Az egyik bandita a pénztáros asztaláról vaskazettát vett el és azzal a bank előtt várakozó elegans magánautóba szállt. Utána kísértál a két társa és az autó elrobogott.

Az alkalmazottak mozdulni nem mertek, de megnyomták a vészcsengőt, mire vörös fény gyulladt ki a kirakatban és ez a felírás vált láthatóvá: „S e g i t s é g , r a b l ó k”. Mire azonban a közönség észrevette a vészjelzést, a banditák már elmenekültek. Erélyes nyomozás indult meg kézrekerítésükre s ma délután már sikerült is kettőt letartóztatni. A rablóknál megtalálták a vaskazettát, amelyben azonban csak betétkönyvek és váltók voltak. A harmadik bandita elmenekült, de kézrekerítése csak órák kérdése.

Döntőbírótság elé kerül egyik aradi kávéház pincéreiének bérmozgalma

Ma délelőtt a pincérek küldöttsége jelent meg az aradi munkaügyi felügyelőségen, ahol előadták, hogy a Dácia-kávéház tulajdonosai 50 százalékos fizetésredukciót akarnak keresztülvinni, ezenkívül pedig végleg be akarják szüntetni egyik kereseti forrásukat, az úgynevezett rómi-pénzt. A munkaügyi felügyelőségen az ügyvel Ciofu Vintila nagyváradi munkaügyi inspektor foglalkozott, akit a minisztérium a szabadságon levő Popescu Péter vezérinspektor helyettesítésére delegált és a két fél meghallgatása után úgy határozott, hogy a Dácia-kávéház, valamint a pincérek megbízottjai a munkaügyi felügyelőségen még ma délelőtt tárgyalásokat folytatnak.

A délelőtti órákban meg is jelent a két bizottság a munkaügyi felügyelőségen, a Dácia-kávéház részéről Zsedely István tulajdonos és Mohor Illés, a vendéglősök szindikátusának elnöke, míg a pincérek részéről Heidinger Fülöp, a pincérszervezet elnöke, Vargha Kálmán titkár és Werner Jenő vezetőségi tag. A bizottság hosszasan tárgyalta meg a bérrédukciót, a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, mivel a pincérek megbízottjai nem voltak hajlandók a fizetésleszállításba belemenni. Így tehát az ügy döntőbírótság elé kerül, amelyet a két fél megbízottaiból választanak. A döntőbírótság elnöke a munkaügyi inspektor lesz. Abban az esetben, ha bármelyik fél kifogásolná ezt az összeállítást, úgy az ügy a törvényszéki főelnökhöz kerül és az itt hozott döntés, bármely fél javára történjék is, megfelelőbbé lehetetlen.

— Elhalasztott árverés. Az első kerületi adóhivatal ma délelőtt árverést akart tartani Ionescu szabó cégnél, amelynek üzlethelyisége a Salacz-uccában van. A cég ellen, annak 18 ezer lejt kitevő adóhátraléka miatt tüztéki ki az árverést, tekintettel azonban arra, hogy árverelőik alig jelentek meg és az eladásra kerülő szövetekért nem ígértek elfogadható árat, az adóhivatal az árverés megtartását későbbi időpontra halasztotta.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsönös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Felhívjuk özv. Varga Sándorné, Lucretia N. Botor és Urbáncsek Pál CFR. nyugdíjasokat, hogy f. évi szeptemberhavi nyugdíjukat a CFR. központi pénztárnál sürgősen vegyék fel, különben az hátralékba fog vétetni. Elnökség.

SPORT KÖZLÖNY

Fritz és Havaletz részt vesznek az országos atlétikai bajnokság küzdelmeiben

A bajnokok indulnak az Athénben lebonyolításra kerülő Balkáni Olimpiáson -- Valószínű a két aradi bajnok athéni útja is --

Szombaton és vasárnap kerülnek előtérre Bucurestiben Románia atlétikai bajnokságai. Ez a nemzeti bajnoki verseny egyben válogató jelleggel is bír, miután a győztesek résztvesznek a Balkáni Olimpiáson. A Nemzeti bajnokság küzdelmein két aradi atléta: **Fritz és Havaletz I.** is indul és mind a két versenyző biztos győzelmi eséllyel veszi fel a küzdelmet. Fritz a legutóbbi versenyen bebizonyította, hogy 14.50 méteres dobást is joggal várhatunk tőle, mert legutóbb 14.36 méteres eredményt ért el. A bucaresti-i népes mezőny egyik-másik tagja megszorítja és így kiváló eredményt várhatunk tőle. Havaletz tréningben 44.10 métert dobott és az állandó edzések biztosítják a diszkoszdobó atlétánk kiváló szereplését. A két atléta képességét és tréningben

elért eredményeit figyelembe véve, biztosra vesszük, hogy sulydobásban Fritz Sándor és gerelyvetésben Havaletz I. szerez Arad részére országos bajnokságot és így mind a ketten résztvesznek az athéni balkáni játékokon.

A hagyományos Balkán Olimpiász október 9-én veszi kezdetét, míg a második és harmadik nap október 15-én és 16-án fog lefolyni. Az atlétikai szövetség a válogatott csapat részére máris összeállította az utiprogrammot, amely a következő: Indulás október elsején este 6 órakor Bucurestiből, még az este 9 órakor behajózás Constantában a Dacia-gőzösré. A válogatott csapat október 4-én érkezik Athénbe. A versenyek lezajlása után a visszatérés napja október 17-én és a válogatott 20-án érkezik Constantába.

A román testnevelési törvényjavaslatot ősszel beterjesztik

Kamarai kezdeményezésre készül a törvény.

Romániában a testnevelési törvény eddig nagyon hiányos volt és bizonytalan alapon épült fel. Eppen ezért az illetékesek már régen kerestek megfelelő megoldást, hiszen látták, hogy a mindinkább fejlődő román sportéletnek éppen ugyancsak szüksége van mindenképpen pontosan intézkedő testnevelési törvényre, mint a nyugati államoknak.

A tettek ideje ezen a téren most következett el, amikor a romániai sportéletet az a szerencse érte, hogy több vezetője is képviselői mandátumhoz jutott. Az illetékesek ki is használták a kedvező alkalmat és ennek következtében a jövő parlamenti ülészakban már elő is terjesztik a testnevelési törvényjavaslatot. A parlamenti sportképviselők csoportjának vezetői már hozzá is kezdtek a javaslat kidolgozásához. A javaslatot 15 képviselő írja alá és így parlamenti kezdeményezésből kerül a Ház asztalára.

A testnevelési törvény megszavazása annyira jelentős, hogy szinte új korszakot nyit meg a román sportéletben.

Klubközi teniszverseny az AKE és a Hellas között

Szombat délután 4 órai kezdettel a Hellaspályákon klubközi csapatversenyt tart az AKE és a Hellas. A csapatverseny, — mely szombaton délután és vasárnap egész napon át tart — 10 férfi egyesből, 10 női egyes, 10 vegyes párosból, 5 férfi párosból és női párosból áll. Győz tehát az a csapat, amely a 40 mérkőzésből többet nyer. A két klub még nem állította véglegesen össze a csapatot, de a következők részvétele valószínű: Hellas részéről: Hacker Ernőné, Piso Baba, Bockné, Goldzieher Hedy, dr. Róth Marcellné, Luszig Gitta, Adler Tiborné, Rosenberger Lenke, Tanczos, Weininger, dr., Botis dr., Piso, Andrényi, Németh, Piláth, Simay, Stern; az AKE részéről: Schwartzne, Holländerné, Hajnal Baby, Crasnicné, Kete Mari, Halmagianuné, Deutschné, Kradigáti Baba, Gráf Gizi, Szigethy Baba, Wechsler, Kendeffy, Gitta, Vámos, Crasnic dr., Fábris, Schwartz, Kafka, Pataky, Dabiciu, Gitta. A verseny igen nívósra várható és nagy érdeklődésre tarthat számot.

O Futballmérkőzés Simándon. A simándi bucsu alkalmával a helybeli sportclub a Szentmártoni SE és a Mácsai JV kombináltját látta vendégül. A simándiak az első félidőben még bírták az iramot és egyenlő ellenfélnek bizonyultak, de a II. félidőben a kombinált nagyobb tudása kidomborodott és Margold (2), Kugler és Messer góljaival biztosan nyerték a meccset.

Somogyi Klári jól szerepelt a MAC versenyén

Budapestről jelentik: Somogyi Klári a budapesti MAC nemzetközi teniszversenyén nagyon jól szerepelt. A női egyesben megverte Prochnovot és az angol Miss Travers-t és nehéz küzdelem után kapott ki a német Kallmeyer kisasszonytól. Ez a küzdelem a harmadik helyért folyt. A női párosban, oldalán a magyar Tevelynével, az első forduló megnyerése után a második fordulóban a versenyen a másodiknak bejött Schomburgkné-gr. Szapáry-pártól három szettes küzdelem után 6:2, 1:6, 7:5 arányú vereséget szenvedtek. Amint az eredményből látszik, az eredmény könnyen fordítottja is lehetett volna. A vegyes párosban az osztrák Albrechtel az első fordulót megnyerték, a második fordulóban lescatshelték őket. Somogyi Klári a szerdán kezdődött lillafüredi versenyen vesz részt.

O Az USA legyőzte a Transylvániát. Az USA—Transylvánia-meccset a Stiasny-gyár együttese 2:1 (0:0) arányban nyerte. Gólszerzők: Nagy (2), illetve Zsarkó.

Ön- és közveszélyes örült volt a munkás, aki halállal fenyegette egy aradi gyár vezérigazgatóját

Tengerészhadnagynak adta ki magát a gyári munkás — Az ügyészség rendelkezése történt az orvosi megfigyelés

Röviddel ezelőtt történt, hogy az egyik aradi nagy gyárvállalat vezérigazgatóját életveszélyes fenyegetésekkel illette **Braun Arnold állítólagos tengerészhadnagy**, egyébként festőmunkás, aki a gyárüzem egyik osztályán dolgozott. A vezérigazgató ugyanis a vállalat racionalizálása során bekövetkezett leépítések alkalmával közölte Braunnal, hogy **állásából elbocsájtják**. Ezt a festő személye elleni ellenséges állásfoglalásnak tekintette és ennek folytán különböző súlyos fenyegetésekkel illette a vállalat vezetőjét. Ezeket a fenyegetéseket megismételte dr. Székely Ferenc aradi ügyvéd előtt is, melynek következtében a molesztálósokat megelőzni kívánó vállalati vezérigazgató

Kitüntetett aradi tanárok és tanítók

A huszonöt éves szolgálat elismerése

Számos érdemes aradi tanárt és tanítót ért kitüntetés abból az alkalomból, hogy vagy huszonöt éve teljesítene szolgálatot megszakítás nélkül a pedagógia terén, vagy pedig harminc éve, de megszakítással. A szóban lévő tanárok és tanítók a „Rasplata muncii” érdemrendet kapták és erről a Monitorul Oficial egyik legutóbbi számában megjelent 2130. számú királyi dekrétum intézkedik. A kitüntetett aradi tanárok, tanárnők, tanítók és tanítónők névsora egyébként a következő:

Albu Livius, Vitéz Mihály, Lindner József, Popovici Aurel, Cotta Raica Anna, Ciuhandu Octavian, Arjoca Hermin, Baru Miklós, Colarov Mozes, Macskássy Zoltán, Neidenbach Ödön, Patkó Imre, Téthi József, Rusu György (Lippa), Strizu Teocar (Lippa), Bucurescu Tivadar (Nagyszentmiklós), Tapos Adrian (Nagy-szentmiklós), Maris Tivadar, Dragos Adam, Lugojan Trifon, Arendt András (Lippa), Benkert György, Popoviciu Demeter, Dublea Livius, Crista Miklós, Gáspár Livia, Precupas Mária, Farcasiu Gergely, Cadariu Ioan, Traila Pigli, Mara Valéria, Constantin Trifu, Fibi Cristina, Puticiu Sidonia, Lucuta Iulianna, Mladin János, Mihut Sabin, Pop György, Popovici György, Igrisan Lázár, Cocin Péter, Lipovan Mária, Barzu Julian, Lupas Péter, Ciobota Demeter Avram Miklós, Savulescu Traian, Zabb Vazul, Albu Simon, Zoiu Péter, Bérczi Ödön, Juracsek Mária, Kövendí József, Szentgyörgyi József, Zima Arthur, Iza Barbara, Stojkovits Gizella, Szántó Imre, Szántó Gizella, Keresztes Ilona, Szarka László, Jakab Imre, Niesz József, Adelmann Mária, Benkő Béla, Krohu János. A fentiekben kívül számos megyei tanító is kitüntetésben részesült.

A leszerelési bizottság megkezdte Románia hadügyi költségvetésének felülvizsgálását

Az elnök nem vett tudomást a német delegátusok távolmaradásáról.

Gentből jelentik: A leszerelési-bizottság albizottsága ma Radulescu román delegátus elnökletével megkezdte ülését. Az elnök megnyitójában **egyellen szóval sem emlékezett meg a német delegátusok távolmaradásáról.** A bizottság mai ülésén megkezdte a román hadügyi költségvetés felülvizsgálását.

bünyvádi feljelentést tett ellene az aradi ügyészségben, életveszélyes fenyegetés címén.

Az eljárás során az aradi ügyészség megállapította, hogy Braun számos ízben mint tengerész-hadnagy szerepelt, holott erre semmiféle jogosultsága nem volt. Ennek folytán a vizsgálatot kiterjesztették annak megállapítása érdekében is, hogy milyen indokok készítették Branut arra, hogy mint tengerész-hadnagy szerepeljen? A vizsgálat során több olyan momentum merült fel, amelyek szükségessé tették, hogy Braun elmeállapotát szakértő orvosokkal vizsgáltsa meg az ügyészség.

Braun elmeállapotának megvizsgálása a napokban következett be Ionescu dr. törvényészi orvos, Hersch Andor dr. és Szedlák Ödön dr. aradi ideggyógyosok részéről. Az orvosi vizsgálat elmebelileg **beszámíthatatlannak minősítette a vállalati vezérigazgató fenyegetőjét**, akinek úgy a saját, mint a köz érdekében javasolták a zárt kezelést. A mai napon Aradváros főorvosi hivatalának intézkedésére Braunt el is szállították, hogy megfigyelését zárt intézetben folytassák az orvosok.

„OLLA“
prophylaktikus készítmény, vegyileg és mikroszkopilag ellenőrizve
a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.

Ügyeljen az „OLLA“ névre!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tizenegy milliárd lejt vontak ki

A pénzügyminiszterium feltűnést keltő bejelentésében megindokolja, hogy miért volt szükség a szigorú adóbehajtásokra — Leszállítják a kereskedelmet és ipart terhelő adókat is

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium újabb bejelentései szerint a mezőgazdasági, az ingatlan és a forgalmi adó leszállítása után, rövidesen meg fogják valósítani azoknak az adóknak a leszállítását is, amelyek a kereskedelmet és ipart terhelik. A miniszterium véleménye szerint azonban ezekre az adóleszállításokra csak akkor kerülhet sor, ha megszüntetik azt a rendszert, hogy a lakosság egy tekintélyes rétege kivonja magát az adózás alól. Eb-

ből a célból volt szükség azokra a szigorú adóbehajtási törvényjavaslatokra, melyek az utóbbi napokban láttak napvilágot. A pénzügyminiszterium számítása szerint csak az egyenes adóknál tizenegy milliárd lejt tesz ki az az összeg, amelyet az adózás alól kivonnak. Az új intézkedésekkel remélik, hogy sikerül azokat is adófizetésre készíteni, akik eddig nem nyújtottak be adóvallomásokat és akik eddig különböző ürügyekkel kivonták magukat az adózás alól.

A drákói rendszabályokkal teljesen megbenitották a romániai exportot

A bánági bankok beszüntették az exportszállítmányok finanszírozását — Devizavásárlásra kötelezik a kis exportőröket is —

A Legfelsőbb Törvényelőkészítő bizottság már vissza is küldötte a miniszteriumba a devizaforgalom korlátozásáról és ellenőrzéséről szóló drákói szigorúságú törvényjavaslatot és azt a pénzügyminiszter a szenátus elé terjesztette. A Banca Nationala mellett működő szakértők egyébként ismételt megállapították, hogy nagyon sok áru kerül ki az országból anélkül, hogy az ellenértékkel befolyó deviza a Banca Nationalához jutna. Éppen ezért úgy intézkedtek, hogy az export ellenőrzését már most, még a javaslat megszavazása előtt szigorúbban végézzék.

Annak az intézkedésnek egyébként, amelyvel a Banca Nationala a közelmúltban megvonta a magánbankoktól azt az engedélyt, hogy devizákat vásároljanak s amellyel az exportőröket arra kötelezte, hogy csak a Banca Nationalának adhatnak el devizákat, most újabb érdekes fejleménye van. Az Aradi Közlöny számolt be arról, hogy ebben az ügyben az aradi pénzügyintézetek közös memorandummal fordultak a Banca Nationala kormányzójához, akitől a rendelet visszavonását kérték. Mai számunkban pedig jelentettük, hogy a temesvári tőzsde tanácsa szintén tiltakozott a rendelet ellen. Ugyancsak ezzel függ össze az az esemény is, mely szerint a temesvári pénzügyintézetek beszüntették az export finanszírozását mindaddig, amíg a jegybank az említett rendeletet nem vonja vissza. A temesvári pénzügyintézetek már értesítették is erről klienseiket, így elsősorban a gabona- és élőállatexportőröket, akikkel közölték, hogy az új rendelet életbelépése óta nem látnak elég garanciát az általuk folyósított hitelek biztosítására, mivel az exportőrök már nem adhatják el nekik az exportból származó devizákat. Tekintettel arra, hogy az export finanszírozása ezzel az intézkedéssel megszűnt, a bánági export teljesen megbénult mindaddig, amíg — remélhetőleg minél előbb — a Banca Nationala a sérelmes rendeletet vissza nem vonja.

Itt írjuk meg, hogy az aradi vámhivatalhoz ma pénzügyminiszteri rendelet érkezett, amely arról intézkedik, hogy miképpen járjanak el a vámhivatalok azokkal a kis exportőrökkel szemben, akik élőállatot, gyümölcsöt, vagy más termékeket szállítanak a külföldre és akik nem román állampolgárok, sőt lakhelyük sincsen Romániában, az exportált árut pedig direkt kifizették az eladónak lejben.

Az eladónak, illetve az exportőrnek a jelenleg érvényben lévő rendeletek értelmében az exportból származó devizákat be kell szolgáltatni a Banca Nationalához, abban az esetben azonban, ha a vásárló itt tartózkodik Romániában és lejjel fizet, akkor természetesen az exportból deviza nem származik. A most

Aradra érkezett rendelet egész különös módon arra kötelezi azokat az exportőröket, akik hasonló körülmények következtében nem tudják magukat kötelezni arra, hogy az exportból származó devizákat beszovaltatják a jegybanknak, hogy mutassanak fel a vámhivatalnak egy bizonylatot, amelynek értelmében a Banca Nationalának legalább annyi devizát eladtak, amennyit az exportált áru értéke kitesz.

Ezt a bizonylatot a szállítási iratokhoz kell csatolni és azt ezekkel együtt a vámhivatal köteles a Banca Nationala exportellenőrző osztályához eljuttatni azon irat helyett, amelyben más esetben az exportőr arra kötelezte volna magát, hogy a befolyó devizákat a jegybanknak adja el. Ezzel tehát a fentemlített exportőröket arra kötelezik, hogy előre vásároljanak devizákat és azokat az áru leszállítása előtt adják el a Banca Nationalának. Ha ezt nem teszik meg, akkor a vámhivatal nem engedélyezheti az áru kivitelét.

A vasutigazgatóság megengedte a vetőmagoknak ömlesztve történő szállítását

Határállomásokra vetőmagvakat nem lehet küldeni.

Aradmegye mezőgazdaságának már régebben sérelmét képezte, hogy a CFR. — bár beleegyezett abba, hogy a vetőmagvaknak szánt gabonát az olcsóbb export-tarifával szállítsák — úgy intézkedett, hogy a gabonát csak zsákokban lehet szállítani, vagyis nem lehet zárt vagonokban — rinfuzaként — zsákok nélkül elhelyezni. Az aradi Mezőgazdasági Kamara ebben az ügyben interveniált a földművelésügyi miniszteriumnál és a CFR. vezérigazgatóságánál. A memorandumban a Kamara kifejtette, hogy abban az esetben, ha a vetőmagvakat zsákokban kell szállítani, akkor az annyit jelent, mintha a szállítási kedvezményt nem is kapták volna, sőt erre a kedvezményre rá is fizetnének, mert a zsákok százezreket emésztének fel.

Az intervenciónak eredménye is mutatkozott, amennyiben a CFR. vezérigazgatóságának ma Aradra érkezett intézkedése szerint azoknál a vetőmagvaknál, amelyeket a Mezőgazdasági Kamarák bizonyítványai alapján szállítanak, akkor is a kedvezményes tarifát kell alkalmazni, ha a szállítás nem zsákokban történik. A Mezőgazdasági Szindikátusok címére érkező vetőmagvakat is hasonló elbánásban kell részesíteni de csak akkor, ha azok részére a Mezőgazdasági Kamarák előbb igazolványt állítanak ki. A vetőmagvakat nem lehet sem szárazföldi, sem pedig vízi határállomásra címezni, illetve küldeni.

— **Aradi devizaárfolyamok.** A Banca Nationala helyi fiókjának hivatalos árfolyamai. Az első árfolyam a vételi, a második árfolyam az eladási kurzust jelenti: Páris 6.59 (6.63), London 605 (610), Zürich 32.60 (32.80), Berlin 39.60 (40), New-York 166.90 (167.70), Milano 8.58 (8.70), Prága 4.98 (5), Bécs 18 (19), Budapest 22 (22.80), Varsó 18.50 (19), Belgrád 2.60 (2.90), Amszterdam 67.60 (67.85), Brüsszel 23.30 (23.50), Szófia 90 (1.—).

— **A temesvári tőzsde árfolyama.** A temesvári árutőzsde mai árfolyamai: Buza 440—460, óbuza 480, tengeri 200, árpa 190, sörárpa 220, lucerna 160 lei métermázsánként.

— **Megnyitják tizennégy havi szünet után a budapesti értéktőzsdét.** Budapestről jelentik: Korányi báró pénzügyminiszter ma fogadta a budapesti értéktőzsde elnökségének küldöttségét. A küldöttség tagjai arra kérték a minisztert, nyissa meg újból a szabadforgalomnak az értéktőzsdét. Korányi azon aggodalmát fejezte ki, hogy a megnyitás esetén a külföldön elhelyezett magyar értékpapírok visszaömlenek az országba. Fleissig Sándor, a küldöttség vezetője megnyugtatta a pénzügyminisztert, aki hozzájárult a kérelem teljesítéséhez. A budapesti értéktőzsde 14 havi szünetelés után előreláthatólag hétfőn, vagy kedden nyílik meg.

— **Erdőipari termékek forgalmi adó alá esnek.** A pénzügyminiszteriumban a forgalmi adó kivételének módosításán dolgoznak. A miniszteriumnak ugyanis az a terve, hogy revíziót hajt végre az úgynevezett „C” tabellán, amely azon árucikkeket névsorát tartalmazza, amelyekre forgalmi adó nem vethető ki. Mindenekelőtt az erdőipari termékek kerültek szóba, amelyek után jelenleg nem fizetnek forgalmi adót és amelyek ezennel forgalmi adó alá fognak esni. Ugyancsak forgalmi adót fognak kivetni a műtrágyákra is.

— **Dohányszüret a Balkánon.** A balkánállamok idei dohánytermelése jelentősen kisebb a tavalyinál és alig éri el a 60 millió kilogrammot. Görögországban mintegy 20 millió, Törökországban 22—23 millió és Bulgáriában mintegy 18 millió kilogramm dohány termett.

Hirdetmény.

Aláírott alapítók Aradi Polgári Temetkezési Egyesület elnevezése alatt egyesületet alapítunk, Arad városán belül, azon célból, hogy elhalálozás esetére, a belépő tagokból kölcsönös biztosító csoportok alakíttassanak, mely csoportok a tagok járulékfizetéseiből az elhalt tag hátramaradottját, vagy az általa megjelölt kedvezményezett részére temetkezési segélyt nyújtsanak, illetőleg az elhalt tag illő és tisztességes eltemetéséről gondoskodják.

Az alakítandó önálló jogi személyiséggel bíró egyesület átvesszi a Polgári Jótékony Egyesület kebelében működő temetkezési csoportokat, ugyanolyan jogok mellett, miként az ezen csoportok jelenlegi tagjai a Polgári Jótékony Egyesülettel szemben bírtak, miért is az ezen csoportok jelenlegi tagjainak megadott az a jog, hogy az új egyesületbe minden fizetés és előzetes feltétel nélkül átléphetessenek, mely esetben ezen tagok részére ugyanazon jogokat biztosítjuk mint amennyivel a Polgári Jótékony Egyesülettel szemben rendelkeztek.

Miután az alapítók a szükséges alapítási okmányt hiteles alakban már aláírták, így az alakuló közgyűlés megtartására 1932 évi szeptember hó 25. ik napjának d. e. 9 és 1/2 óráját tűztük ki, az Ipartestület nagytermében: Bul. Carol I (Erzsébet-körút) 48. sz., I. em.), melynek

napirendje

a következő:

1. Az alakuló közgyűlés elnökének kijelölése.
2. Jegyzőkönyvvezető és 7 hitelesítő tag kijelölése
3. Az alapítók jelentése a felfolyt alapítási munkálatok eredményéről és részükre a felmentvény megadása.
4. Az Aradi Polgári Temetkezési Egyesület megalakításának kimondása és az alanszabályok és az azt kiegészítő üzletszabályok megállapítása.
5. Az egyesületi elnök, majd azt követően az elnök megválasztása
6. Az alapítók jelentése, a választmány és az igazgató-tanács tagjainak az első 3 egyesületi év tartamára való kinevezése tárgyában és annak tudomásulvétele.
7. A felügyelőbizottság rendes és pótagyjainak megválasztása.
8. Esetleges indítványok.

Felkérjük tehát azokat, akik ezen egyesület iránt érdeklődnek, hogy abba tagként belépjenek és a csoportbiztosításban résztvevni sziveskedjenek.

A közgyűlésen csakis a már belépett tagot illet meg a szavazati jog. A Polgári Jótékony Egyesület kebelében működő temetkezési csoportok tagjai is a közgyűlésen csak úgy szavazhatnak, ha az új egyesületbe való belépésüket tanúsító nyilatkozatot aláírták és a közgyűlésre tagsági könyvkvet magukkal hozták.

A belépési nyilatkozatot a közgyűlés megtartása előtt, a közgyűlési terembe való belépésük alkalmával is aláírhatják, s ezen célra a nyilatkozatok ott rendelkezésre fognak állni.

Az Aradi Polgári Temetkezési Egyesület Alapítói.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

URIBMBER, jobb nő ismeretséget keresi, anyagilag támogatná. Választ „Megőrtés” jelíggé az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 3085

ALKALMAZÁS.

FŐKERTESZ állást vagy munkaalkalmat keres. Prioha Péter, Str. Virginia Hotorán No. 31. 3052

MINDENEST, románul beszélőt keresek. Str. oan Russu Sirianu No. 3., Portásnál. 3052

KERESÜNK 30 év körüli megbízható nőt ujszülött mellő. Therapia szanatórium.

Sok éves

bizonyítványokkal rendelkező nő, 30 év körüli

soffőr felvétetik

Címeket és ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába »Megbízható» jelíggé kérjük

LAKÁS.

Orvosi rendelő

volt Bathvány- és Kossuth-uccák sarkán. Elegáns, diskrét, lépcsőházi bejárattal 1-ső emeleti két nagy erkélyes összcomfortos uccal szoba és előszobából álló lakás, amely jelenleg orvosi rendelő, kiadó. Irodának, fogorvosi műteremnek, garcon lakásnak egyaránt alkalmas, kiegészíthető. Str. Mărăești No. 2. 3086

HAROMSZOBÁS magánházat keresek november 1-re. Lehet esetleg két lakásos is. Címet „November 1.” jelíggé az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem leadni.

KULONBEJARATU butorozott szoba szolid nőnek fürdőszoba és zongoraszárnálattal bejárattal szívből kiadó. — Erdeklődni „Havi 1000” jelíggé az Aradi Közlöny kiadóhivatalában lehet.

KÉT MODERN kétszobás lakást keresünk, az egyik lehet konyha nélkül. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjünk. 3080

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebben: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebben: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

KÉTSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTELESELADÁS.

KERESÉK 60—100 H. úrtartalmu négyszögletes vastartányt. Tánccos mérnök Arad, Bdul Carol 37. 8079

ANTIK KREDENC, intarziás antik székek, vitrinek, Biedermayer székek, komód asztalok; székek, festmények, rézagy, ékszeres, dísz tárgyak, szobabarcadések, faragott szalon, perzsa szőnyegek, íróasztalok, ágyak, szőnyegek, komplett Jókay, perzsa bundák, silkín bunda, gázrezsó, hegedűk, zongorák, file storeok, függönyök, dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos árú eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

SÜRÖGÖSEN KERESÉK ebédlöbe való keleti perzsaszőnyegeket, összekötő perzsákat s különböző gyári szőnyegeket, complete 12 személyes ezüst evőkészletet, antik és modern butorokat, ezüst tálcaikat s különböző ezüst tárgyakat, figurális porcellánokat, börendőket, Biedermayer ebédlöst stb. SALGONÉ bizományi üzete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

JÓ ALLAPOTBAN levő fürdőszoba porcellán mosdó megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Iskola-táskák, bőrből és vászontól, aktatáskák nagyban és kicsinyben, nagyválasztékban: Kramarovics-nál volt Szabadság-tér 3. 2883

Felhívom a háziurak figyelmét!

mint városi speciális patkányirtó vagyok, szereim az összes irtószereket felülmulja, 1 adag 30 lej. Szereim egyedüli készítője:

Fischer Oszkár, Arad, Str. Gh. Lázár 4. (v. Simonyi-új)

ÜZLETEK.

HAROM tonnás teherautót állandó foglalkoztatásra keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjéit, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. **Eladó olcsón** Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. **COMISIO** bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház 24 százalék mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtén elfogadunk.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti. 13. Gramofon 14. Gramofon 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.30. Massenet: Manon opera gramofonon. — Budapest I. 11.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. Az Állásian Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. 6. „Egy kirándulás története”. 7. „Betegség és turisztaság”. Dalmady Zoltán dr. előadása. 7.30. Hangverseny. 8.50. Gyorsiró-tanfolyam (Szlabey Géza). 9.20. Rózsavölgyi gramofonhangverseny. 11. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd: id Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 13.30. Faltil-zenekar. 18. A jelenkor költője. 18.30. Eber-zenekar szórákkoztató zenéje. 20.25. Óregék tornája. 20.40. Az embersportról. 21.25. Verdi: Traviata c. operája. Utána: Dajos Béla és zenekara — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Gramofon. 18. Gramofon. 19. Népdalok. 22.30. Rádiózenekar. 23.30. Táncczene 23.45. Orosz népdalok. Utána: Cigányzene. — Berlin. 18.30. Szórákkoztató zene. 21.30. Baletttábrándok. Utána: Népszerű hangverseny — Kassa. 13.55. Gramofon. 14.30. Hemerka-zenekar. 16.30. Rádiózenekar. 20. Magyar óra. 20.40. Stoklasz kiadvány. — Langenberg. 18.20. Ifjú

embereknek zenélnek. 19. Szórákkoztató zene. 22. Szórákkoztató zene. Utána: Esti. és táncczene. — Milano. 19.10. Kamarazene. 21. Könnyű zene. 21.25. Gramofon. München, Nürnberg, Augsburg, Kaiserlautern, Bayerischer Rundfunk Welter-Wolff: Magyar rapszódia. (Ábránd egy pohár tokajinál) című műve. Rádiózenekar és szólolisták. — Prága. 8.15. Zenés ébressző. 13. Gramofon. 13.55. Gramofon. 14.15. Gramofon. 21.20. Mor. Ostrava. 23.30. Borodin: D-dur vonósnégyes. Utána: Gramofon. — Róma. 19.30. Zenekari és énekhangverseny. 21.10. Gramofon. 22.45. Rendszeresek. Varsó. 19. Szalonzene. 20.20. Táncczene. 22. Szimfonikus hangverseny Paderewski művei Utána: Táncczene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar: Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21.45. Simionescu énekesnő. 22.15. Jazz. — Budapest I. 11.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. Virány László szalonzenekarának hangversenye. 6. A „Rádió Élet” gyermekjátékos órája. (Harsányi Gizi előadása) 7. Radosné. Bock Hilda bécsi dalokat énekel színművel-zeneikisérrettel. 7.45. „Zene, tánc és színházszász Indiában”. 8.15. „Hajrá, utazzunk”. 9.45. A Mándits szalonzenekar hangversenye 12. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból. Budapest II. 9.15. Columbia gramofonhangverseny. — Bécs. 13.30. Ma-

yer—Aichhorn-zenekar. 15.45. Gramofonlemezek. 17.15. Híres énekesek gramofonlemezei. 18.30. Gangelberger-zenekar szórákkoztató zenéje 21.10. Kessissoglu zongoraművész. 22. Berlin. Utána: Táncczene Berlinből — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Kivánság gramofon 19. Népdalok. 19.30. Gramofon. 21.30. Rádiózenekar. 22.55. Vonósnégyes. Utána: Táncczene-Berlin. 18.05. Zenekari hangverseny. 21.10. Schubert-hangverseny. Utána: Táncczene. — Milano. 19. Könnyű zene. 21.20. Trieszt: Ötös. 21.25. Gramofon. 23.45. Varieté. Utána: Könnyű zene. — München, Nürnberg, Augsburg, Kaiserlautern, Bayerischer Rundfunk. 22.15. Lehár: Cérevics című operettje. Utána: Szórákkoztató zene. — Pozsony. 13.05. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 20. Magyar mesék. 22. Macudzinski zongoraművész Chopin-műveket játszik — Prága. 8.15. Zenés ébressző. 13. Gramofon. 15.40. Gramofon. 22. Kolársky hegedűvertsenye. 22.30. Maurice Chevalier-hangverseny. Svájc. Aleman adó. 18.30. Harmonika. 21. Harangszó. 22. Orosz hangverseny. Utána: Szórákkoztató zene. — Varsó. 19. Könnyű zene. 20.20. Táncczene. 22. Könnyű zene. Utána: Chopin-hangverseny. Majd: Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN
tel.

Lovasberényi

éttermében

Állandóan rendelhető társaságok részére garantált marosi élő halból

halászlé.

Hegyaljai és erdélyi borok, Azuga-sőr

Marcu Anna

1-ső ker. városi szülész női orvos
Arad, v. Magyar-ucca 12. sz. 2971
Szegénybetegek részére ingyen kezelés.
Felek részére 200 Lej kezelési díj.

INGATLAN.

ELADO adómentes ház modern lakásokkal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3041

HAZELADÁS. A volt Kazinczy-ucca 4. számú Nachtinébel-ház eladó. Értekezhetni: volt Wesselényi-ucca 12. szám alatt, Csiky Károly. 3081

NYUGDIJAS háztulajdonossal kicserélném Arad-Gáji 8 szobás, modern, adómentes, nagykertes házamat ráfizetéses, hasonló házzal. Üzlethelyiségnek alkalmas. Előnyben: Micalaca, Sága. Mosóczy-telep. Érdeklődni: Dr. Boca Gyula ügyvédi iroda, Kulturpalotával szemben. 3084

Törvénytörvény

mellett 148 □-öles házhely eladó. Megbízott Kiss Lajos „URANUM” ingatlanforgalmi irodája, városi házzal szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. emelet. 298

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!